№ 84 — פרייז 2 קאפ. — Lodzer Tageblatt.

לאדזער טאגעבלאט

אנאנסען-פרייז: א שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 ערשטע א... דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאפ. גראטולאציאנען פערלאבונגס- און האכצייטס-אנזייגען 1-טע זייט 1.50 — לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע ארטיקלען ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע ניט פעראנטווארטליך.

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין ווארשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 23, טעל. 17-63.

אבאנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד א יאהר, 8 רובל, א האלב יאהר 4 רובל, א פערטעל יאהר 2 רובל, א חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: א חודש 1 רובל 25 קאפ. ענדערן דעם אדרעס קאסט 15 ק. אדרעסען פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроковская 16. אדרעס פאר דעפעשען: Лодзь. Тагеблатъ

10 (23) אפריל 1914. — דאנערשטאג כ"ז ניסן תרע"ד — זיבענטער יאהרגאנג

אנגעהויבען די מלחמה צווישען אמעריקא און מעקסיקא

דאס אמעריקאנישע מיליטער פערנומען די שטאדט ווערא-קרוץ.

ניו-יארק (ספ.) ס'האט זיך אנגעהויבען די מלחמה צווישען די פעראייניגטע שטאאטען מיט מעקסיקא.

לויט ווי ס'מעלדעט דער „ניו-יארקער העראלד" פון ווערא-קרוץ האט דאס מעקסיקאנישע מיליטער בעגעגענט די אמעריקאנער מיט אן ארטילעריע-שיסעריי. פון די אמעריקאנער זיינען 4 פערזאן דערהרג'עט און 21 זיינען פערוואונדעט געווארען. אונטער'ן שוץ פון דער שיף-ארטילעריע האבען די אמעריקאנישע מיליטער-אבטהיילונגען גע-שטורעמט ווערא-קרוץ. בעת ס'איז אנגעקומען צום פארט א דייטשער דאמפפער מיט 10,000 ביקסען און 15 מיליאן פאטראנען, וועלכע זיינען בעשטימט געווען פאר מעקסיקא, איז פארגעקומען א נייער קאמפף.

ניו-יארק (ספ.) איידער ס'האבען זיך אנגעהויבען די מלחמה-אפעראציעס האט דער אדמיראל פלעטשער צוגעשיקט א טעלעגראמע צו ווילסאנ'ען מיט פאלגענדען אינהאלט: נישט קוקענדיג אויף דעם שטארקען שיסעריי איז אונז דאך געלונגען ארויסצושיקען אונזער אינפאנטעריע, וועלכע האט פערנומען די וויכטיגסטע פונקטען פון דער שטאדט.

די דאזיגע טעלעגראמע האט דער פלאט-מיניסטער גלייך צוגעשיקט ווילסאנ'ען.

וואשינגטאן (פ.) דער פלאט-מיניסטער האט פערעפענטליכט פאלגענדע טעלעגראמע, וואס ער האט בעקומען דעם 8-טען אפריל פון קאנטר-אדמיראל פלעטשער. דאס מיליטער פון די שיפען „אלטא", „פלאריצא" און פון טראנספארט „פרערי" האט פערנומען די צאל-אבטהיילונגען. דאס מעקסיקאנישע מיליטער האט גענעפענט א הארמאטען און ביקסען-שיסעריי. נאכדעם ווי מ'האט גענומען איינגענומען די צאל-שיפען האט די ארטילעריע פון טראנספארט „פרערי" געצוואונגען די מעקסיקאנער אבצוטרעטען פון זייערע פאזיציעס. די מעקסיקאנער האבען בעשאסען די אמעריקאנער פון די גאסען און פון די העכערע הייזער. נישט קוקענדיג אויף דעם אלעם זיינען די אמעריקאנער נישט אבגעטרעטען פון די צאל-אבטהיילונגען וואס געהערען צו דער שטאדט און פון קאנסולאט. פון די אמעריקאנער זיינען 4 דערהרג'עט און 20 זיינען פערוואונדעט געווארען.

בעת ס'האט זיך נעהאט געענדיגט דער קאמפף האט זיך דער אמעריקאנישער קאנסול געווענדעט צום גענעראל מארו מיט א בקשה, אז ער זאל העלפען די אמעריקאנער צוריק צומאכען ארדנונג. ער האט אבגעזאגט די בקשה צו ערפילען, לויט פערשיעדענע קלאנגען זיינען בעת'ן שלאכט געפאלען 200 מעקסיקאנער.

וואשינגטאן (פ.) דער קאנגרעס האט אהן דעבאטען אנגענומען די רעזאלוציע, וואס איז געענדערט געווארען דורכ'ן סענאט, לויט וועלכער עס ווערט געגעבען די ערלויבניש דעם פרעזידענט ווילסאן צו פיהרען א מלחמה מיט מעקסיקא.

איבערגעריסען די דיפלאמאטישע בעציהונגען.

וואשינגטאן (פ.) דער מעקסיקאנישער פרעזידענט הוערטא האט בעפוילען דעם מעקסיקאנישען געזאנדטען אין די פעראייניגטע שטאאטען, ארויסצופאדערן ביים אויסערן-מיניסטער בראיאן זיינע דאקומענטען. גלייכצייטיג האט ער זיך געווענדעט צו דער אמעריקאנישער רעגירונג מיט'ן פארשלאג אבצורופען דעם אמעריקאנישען געזאנדטען פון מעקסיקא.

דער ענגלישער קעניג אין פראנקרייך.

פאריז (פ.) בעת'ן מיטאג אין עליסיי-פאלאץ, וואס איז געגעבען געווארען לכבוד דעם ענגלישען קעניג און דער קעניגין, האט פואנקארע געהאלטען א ווארימע בעגריסונגס-רעדע.

דער ענגלישער קעניג האט גענומען ווארט און אויסגעדריקט זיין צופריעדענהייט, וואס ער געפינט זיך צווישען פראנצויזען אין דער צייט פון 10-יעהריגען יוביליאום זינט ס'איז געשלאסען געווארען דער אבמאך, וועלכער האט בעפעסטיגט די גוטע און הערצליכע בעציהונגען צווישען די ביידע נאציאנען.

וועגען געזונד-צושטאנד פון קייזער פראנץ-יאזעף.

ווין (פ.) אין אווענד איז פער-עפענטליכט געווארען פאלגענדער ביולעטען: דער אלגעמיינער צושטאנד פון קייזער פראנץ-יאזעף פערבעסערט זיך. די קאטאר-ערשיינונגען פון די אטעמ-ארגאנען דויערען ווייטער. די טעמפעראטור איז כמעט נארמאל, דער אפעטיט גוט, דער צושטאנד א בעפרידיגענדער.

די אינטערנאציאנאלע שווינדלער-באנדע.

פאריז (ספ.) די ארעסטירטע גנבים-באנדע, פון וועלכע אן דער שפיץ איז געשטאנען דער דייטשער גראף מאקסי-מיליאן פאן מאנטגעלאס ווערט גוט אויסגעפארשט פון דער דייטשער, איטאליענישער, שפאנישער, ענגלישער און פראנצויזישער פאליציי, וועלכע זוכען שוין לאנג די דאזיגע אפעריסטען. דער גראף מאנטגעלאס איז ערשט פאר עטליכע וואכען געקומען פון לאנדאן קיין פאריז וואו ער האט מיט זיין סעקרעטאר בריינר פערברענגט א לוס-טיג לעבען. ביי דער רעוויזיע האט מען ביי איהם געפונען א פאלשען וועלט-רייזע בילעט. די פראנצויזישע רעגירונג האט שוין לאנג געוואוסט אז עס געהען אום אין קורס א זעלכע פאלשע בילעטען, איצט וועט זי קומען אויף דער שפור פון די פאבריקאנטען פון די דאזיגע בילעטען.

פון ווארשא.

ארעסטירט ארבייטער בעת א לויה.

אין ווארשויער שפיטאל „שוויענטע-גא דוכא" איז פארגעקומען פארגעקומען פאלגענדע סקאנדאליעזע געשיכטע:

זונטאג אין אווענד איז אויף זשאביא דורכגעגאנגען דער יודישער שוסטער-ארבייטער דוד בראטשטיין 27 יאהר אלט, וועלכער איז פלוצלונג געפאלען אין חלשות. מען האט איהם אבגע-פיהרט אין שפיטאל „שוויענטע-גא דוכא" וואו ער איז אין איניגע שעה ארום געשטארבען.

מיט דער לויה פון דעם פערשטאר-בענעם האט זיך פערנומען דער „חסד-של אמת", וועלכער האט ערלעדיגט אלע נויטיגע פארמאליטעטען און פאר-נעסטער'ן 2 א זייגער מיטאג-צייט האט געזאלט פארקומען די לויה.

פאר'ן שפיטאל האט זיך פערזא-מעלט א גרויסער עולם, ביז 1000 יודישע און קריסטליכע שוסטער-ארבייטער, צווישען וועלכע דער פערשטאר-בענער איז געווען זעהר געשעצט. ווען די עגלה איז אנגעקומען, האבען די ארבייטער געוואלט אריינגעהן אין קיהל-שטיבעל, אום ארויסצוטראגען דעם קערפער פון פערשטארבענעם. דא האט זיך אבער ענטקעגענגעשטעלט דער שפיטאל-דאקטאר בראדאווסקי, וועלכער האט ערקלערט, אז מ'דארף דעם קער-פער פאלמעס'ן. דאס האט אבער אויפגעבראכט די פערזאמעלטע ארבייטער, וועלכע האבען אויסגעבראכען דאס טויער און מיט געוואלד ארויסגע-נומען דעם קערפער און די לויה איז פארגעקומען.

ווען די לויה איז אנגעקומען אויפ'ן בית-עלמון, איז די ארבייטער ענטקעגענגעקומען א גרויסע פאליציי-אבטהיילונג מיט די פריסטאווס פון 5, 7 און 12-טען צירקעל און דער שפיץ.

די פאליציי האט פון די ארבייטער-אנטהיילנעהמער ארעסטירט איבער 50 פערזאן, זיי אבגעפיהרט אין 12-טען פאליציי-צירקעל, וואו ס'איז צוזאמענ-געשטעלט געווארען א פראטאקאל וועגען גאנצען ענין.

לעצטע לאדזער נייעס.

שרפות.

(ג) נעכטען ארום 2 א זייגער ביי דער נאכט האט אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריקס-געביידע אויף ליפאווא 77. דאס פייער איז ענטשטאנען אין דער רייסערייא-אבטהיילונג און עס איז פערברענט געווארען פערשיעדענע רויהע מאטעריאלען און סחורות. דער ערשטער און צווייטער צוג פון די פייערלעשער האבען די שרפה אין פערלויף פון איניגע שעה איינגע-לאשען.

צאהן-ארצט
ע. קאפראווסקי
פעטריקאווער 35
איז צוריקגעקומען פון אויסלאנד.
פלאמבען אונד קינסטליכע צעהנע דער נוי-עסטען סיסטעמע.
אבסאלוט שמערצלאזעס צאהן-ציהען.
שפרעכשטונדען: פון 9 ביז 1 און 3 ביז 7. 44
זאנטאגס פון 9 ביז 1. 270

5407 3 1
זאלבאד
Rheinfelden
20 מינוט פון באזעל (שווייץ). 1½ שטונדע פון ציריך
שטערקסטע זאלע פון קאנטינענט
אידעאלער פאמיליענאויפענטהאלט. גרויסער קאמפארט. אימענזער פארק. פארציגליכער ארקעסטער. 8 טעננים. מעסיגע פרייזע.
פערלאנגט פראספעקט.
Grand Hôtel des Salines אין פארק Rheinfelden.

דאנקזאגונג.
היערמיט דריקען מיר אויס דעם הערצליכסטען דאנק דעם בעקאנטען פעלדשער העררן
דוד מרוז, לאדז, ווסכאדניא שטר. 4
פאר די חניכישע און פראקטישע היילונג דער ברוסט, וואו ערצטע ערקלערט האבען, דאס אפעראציאן אונבעדינגט נעטהיג איז. מיר ווינשען איהם ווייטערען ערפאלג.
מ. שייניאק און פרוי, שרעדניא 11. 562

פרימא רוסישעס
ווייצענמעהל
ווייצענע און קארענע קלייען אויך האבער (ש"ש) און אלע ארט געטריידע בעקומט מען צו ביליגע פרייזען פער מאגאן ביי 13932
שלמה גאלדקארן שקאלנא 16.

העלא קליין
היימאן יאקובאוויטש
פערלאבט.
באלוטלאוויעץ — ווידזעוו
אים אפריל 1914. 577

FUCHS צאהן-ארצט
Lodz, Benedykta 2, (הויז ה' ראזענבלאט)
Engel געוועזענער הויפט-אסיסטענט ביים הויף-צאהן-ארצט אין בערלין. טעלעפאן 85-80
נאך 10 יעהריגער פראקטיק אין אויסלאנד (דייטשלאנד, ענגלאנד, אמעריקא) האט זיך היער בעזעצט. שמערצלאזע צאהנבעהאנדלונג דורך ספעציעלע מעטאדען און אפאראטען. צאהנציהען דורך נאז-אפאראט גענצליך אהנע שמערצען. קונסטפאלע פלאמבען אויס גאלד און פארצעלאן. קינסטליכע צייהן מיט און אהנע גומען אויס גאלד און פארצלאן. נאטורגעטרייע פארצעלאן-קראנען און פארצעלאן-בריקען (גאנצע רייהען צייהן). רעגולירט קרום שטעהענדע צייהן און פאר גערוקטע קיעפער (wysunięte szczęki) דורך ספעציעלע רינגען. בעשטימט לאקערע צייהן דורך רענטגענשטראהלען. בעהאנדעלט פעראלטעטע צאהן- און מונד-קראנקהייטען דורך ספעציעלע ליכטמעטאדען (złamane) הייל קיעפערברוכע הויבפרעקוועצן און אנדערע שטרעמע). szczęk מאכט גאנץ פערלוירענע געזיכטס-טיילען (קינסטליכע נאזען, אויערן, ליפען א. ד. ג.

שטשעגלאוויטאוו יאגט-צו דעם פראצעס פון די „83".

א בלבול אויף יודישע קינדער אין פעטראקאוו.

מען איילט זיך.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) דער יוסטיץ-מיניסטער שטשעגלאוויטאוו האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג דער געריכטס-מאכט, אז זי זאל זעהען ווי היים מעגליך צו צואיילען דעם פראצעס פון די 83 אדוואקאטען, וועלכע האבען אונטערגעשריבען די בעוואוסטע רעזאלוציע וועגען ביילים-פראצעס.

א בלבול אויף יודישע קינדער

פעטראקאוו (ספ. צום ל. ט.) נעכטען אין אווענד האבען זיך איניגע יודישע קינדער געשפילט פאר'ן פוילישען קאסציאל, דערווייל איז אויף זיי אנגעפאלען א הונד. די קינדער האבען געכאפט שטיינער און דעם הונד נעווארפען. ווי דער קסיאנדז האט דאס געזעהען האט ער געמאכט א ליארם, אז די קינדער האבען גע-ווארפען שטיינער אין קאסציאל און אויף איהם.

עס איז זיך באלד צונויפגעלאפען א גרויסער המון און מיט יודענפיינד-ליכע אויסגעשרייען האבען זיי זיך געווארפען אויף די קינדער און זיי שטארק געשלאגען, ביז ס'איז אנגע-קומען פאליציי און די קינדער ארעס-טירט.

פערבאטען זשאבאטינסקי'ס א לעקציע.

גראדנא (ספ. צום ל. ט.) די אדמיניסטראציע האט פערבאטען דעם בעוואוסטען יודישען עסקן און פובליציסט וולאדימיר זשאבאטינסקי צו האלטען א פארלעזונג וועגען די מזרח-יודען. די דאזיגע פארלעזונג איז שוין פריהער געווען ערלויבט און איצט האט מען זיך מיישב געווען און זי צוריק פערבאטען.

פון אינטערנאציאנאלען שאכמאטיסטען טורניר.

פעטערבורג (פ.) אויפ'ן ער-שטען אינטערנאציאנאלען שאכמאטיסטען טורניר האבען געוואונען: אליאכין (פע-טערבורג) ביי אינבערגי (ענגלאנד), קאפאבלאנקא (פון דער אינזעל קובא) ביי נימצאוויטש (ריגא), בערנשטיין (מאסקווא) ביי יאנאווסקי'ן (פראנקרייך), לאסקער (דייטשלאנד) ביי בלעקבערן (ענגלאנד).

בעשטראפט פאר דעמאנסטראציעס.

פעטערבורג (פ.) דער פעטער-בורגער גראדאנאטשאלניק האט בע-שטראפט מיט צוויי חדשים ארעסט 16 פערזאן דערפאר, וואס זיי האבען אנטייל גענומען אין נאסען-דעמאנ-סטראציעס און געזונגען רעוואלוציא-נערע לידער.

צום געזונד-צושטאנד פון שוועדישען קעניג.

סטאקהאלם (פ.) דעם 9-טען אפריל פערלאזט דער קעניג דאס שפי-טאל און וועט זיך בעזעצען אין שלאס דראטנינגהאלם.

ערד-ציטערניש.

וויערני (פ.) דעם 5-טען אפריל ארום 12 א זייגער מיט 15 מינוט ביי-טאג האט מען דא געפיהלט 2 שטארקע ערד שטויסען.

זיך געענדיגט דער שטרייק.

רוים (פ.) דאס צענטראל-קאמיטעט פון אייזענבאהן-סינדיקאט האט זיך ארויסגעזאגט נעגען דעם איצטיגען שטרייק פון די אייזענבאהן-בעאמטע. די ספה דערפון איז, וואס די מיטגליעדער פון צענטראל-קאמיטעט ערקלערען, א די רעגירונג האט געמאכט צו גרויסע הכנות צום שטרייק און דעריבער איז דער איצטיגער מאמענט נישט גינסטיג.

א שטורמישע זיצונג אין ענגלישען פארלאמענט.

לאנדאן (פ.) צוליעב די קריעגס-מיטלען, וואס ווערען אנגענומען פון דער ענגלישער רעגירונג נעגען דער אולסטער-בעוועגונג זיינען אין פארלא-מענט פארגעקומען שארפע סכסוכים צווישען אסקוויט'ן און באנארלאו'ן. אין זיצונגס-זאל איז פארגעקומען א גרויסער טומעל, באנארלאו האט געפאדערט, אז ס'זאל בעשטימט ווערען א געריכט-ליכע אויספארשונג בנוגע די פעראָרד-נונגען פון דער רעגירונג וועגען איבער-פיהרען די קריעגס- און פלאט-מאכט אין צוזאמענהאנג מיט דער אולסטער פראגע. אסקוויט האט אבגעזאגט צו ערפילען דעם וואונש פון באנארלאו'ן

Dr. D. ALTERMAN
דר. ד. אלטערמאן
נאוואמיעסקא 6, טעלעפ. 34-10.
אינערע ספעצ. הערץ- און לונגען-קראנק-הייטען. עמפפאנגט ביז 11 אוהר פריה און פון 5—8 נאכמיטאג. *1740

מעלדונג.
Частное мужское 2-х классное училище, Заходняя 42.
די יודישע 2 קלאסיגע קנאבען-שולע
זאכאדניא שטר. 42
נימט אן שילער פון 6 יאהר. 5275 10

פראמענאדע 21. „הזמיר" פראמענאדע 21.
שבת דעם 3-טען מאי, האלב 9 אבענד וועט פארקומען 5482
א גרויסער בענעפיס-קאנצערט
פון דירינענט פון „הזמיר" העררן ל. קאפף,
אלס מאליסטען בעטהייליגען זיך: פרוי סטעלא בירנבוים (געזאנג), פרוילין ראזא לאקס (געזאנג), הערר גוסטאוו בוימגארטען (וויאלין).
נעמישטער כאר, ארקעסטער א. ז. וו. — בילעטען בעקומט מען שוין טעגליך פון 9 ביז 11 אבענד אין לאקאל פון „הזמיר".

דער טוריסטען-סעזאָן אין ירושלים.

(פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט.)

איך האָב אייך שוין געשריבען וועגען דעם אָנקומען פֿון באָטשאַפֿטער ה' הענרי מאָרגענטאַו קיין ירושלים. די טעג וואָס דער באָטשאַפֿטער האָט דאָ מיט אונז פֿערבראַכט זענען געווען זעהר אינטערעסאַנט און זיין באַזוך וועט האָבען א גרויסע באַדייטונג.

דער באָטשאַפֿטער האָט אַרויסגעוויזען א גרויסען אינטערעס צו אַלע יודישע אינסטיטוציעס פֿון ירושלים, האָט זיך אינטערעסירט דאָ מיט'ן יודישען לעבען.

דער באָטשאַפֿטער האָט אויך געהאַט א געשפּרעך מיט ה' דוד יעלין. דערנאָך האָט ה' יעלין פֿערבעטען דעם גאַסט מיט זיין פֿרוי און טאָכטער אויף א מיטאָג ביי איהם אין הויז. צום מיטאָג זענען אויך פֿערבעטען געוואָרען ה' פֿראַנקלין, דער שוואָגער פֿון לאָרד סוויימלינג אין לאָנדאָן, ה. נ. סאָקאָלאָוו און זיין פֿרוי און די הויפּט-אָנפֿיהרער פֿון די העברעאישע לעהרער אין ירושלים.

ביי דער מאָהל-צייט, האָבען געהאַלטען רעדעס ה' יעלין, דער באָטשאַפֿטער ה' מאָרגענטאַו און ה' סאָקאָלאָוו.

ה' יעלין האָט גערעדט וועגען ארץ-ישראל איבער דעם צושטאַנד פֿון לאַנד אין דער געגענוואַרט און איהר צוקונפֿט, טען זיך צו א ליכטיגע צוקונפֿט.

ה' מאָרגענטאַו האָט גערעדט וועגען דעם גליקליכען לעבען פֿון די יודען אין אַמעריקא און וועגען דער נויטווענדיגקייט, אַז עס זאָל זיין שלום און אָרדנונג ביי די יודען אין ארץ-ישראל. און צום סוף האָט גערעדט ה' סאָקאָלאָוו וועגען דער פֿערבינדונג, וואָס עס דאַרף צו זיין צווישען אַמעריקא און ארץ-ישראל. אַמעריקא, זאָגט דער רעדנער איז א לאַנד פֿון דאָלערס און פֿון ביזנעס, אין וועלכע מען איז דאָרט אַריינגעטהאָן א ביסעל צו פֿיעל און ארץ-ישראל איז א לאַנד פֿון גייסט און אידעאַל, אין וועלכע מען איז דאָ אַריינגעטהאָן אויך צו פֿיעל און עס איז דעריבער ווינשענסווערטה, אַז דאָס צופֿיעל פֿון אַמעריקא זאָל אַריבער קיין ארץ-ישראל און דאָס צופֿיעל פֿון ארץ-ישראל זאָל אַריבער קיין אַמעריקא.

דער רעדנער רעדט אויך א פּאָר ווערטער צום לויב פֿון דעם גאַסט. טיטוס, זאָגט ער, האָט בעלאַגערט ירושלים פֿיעל יאָהר און זי נישט געקאָנט איינגעהמען און דער באָטשאַפֿטער איז געקומען אויף א קורצע צייט קיין ירושלים און האָט דאָרט באַלד איינגענומען די הערצער. ווייטער האָט סאָקאָלאָוו געענטפֿערט אויף די רמזים, וואָס דער באָטשאַפֿטער האָט געמאַכט בנוגע דער נויטיגקייט פֿון שלום אין ארץ-ישראל, אַז א מאָל איז דער קאַמפּף נויטיג צוליעב דעם שלום.

דער באָטשאַפֿטער זיינענדיג צופֿריעדען פֿון דעם גרויסען כבוד, וואָס מען האָט איהם ערוויזען אין ירושלים האָט איינגעלאַדען אויף אַן אָווענד-מאָהל-צייט די פֿאָרשטעהער פֿון די יודען, מאַחמעדאַנער און קריסטען אין ירושלים, כדי די יודען זאָלען קאָנען עסען כשר'ס איז דער אָווענד-מאָהלצייט פֿאָרגעקומען אין א יודישען האָטעל, האָטעל קאַמיניץ.

אויף דער מאָהלצייט זענען איינגעלאַדען געוואָרען, פֿון דער רעגירונג: דער גובערנאַטאָר, זיין הויפּט-סעקרעטאָר און דעם דאָלמעטש, פֿון די קריסטען: די אָנפֿיהרער פֿון די אַמעריקאַנישע אינסטיטוציעס פֿון ירושלים, פֿון די יודען: דער חכם-באַשי (ער איז נישט געקומען, ווייל ער איז נישט געזונד), ה' דוד יעלין, ה' נ. סאָקאָלאָוו, ד"ר לעווי, ד"ר ברין, אפֿרים כהן און אַנדערע, בס"ה אַן ערך 50 מאַן.

ה' מאָרגענטאַו אַליין איז געווען דער טאָסט-מייסטער און זיך גענומען דאָס ערשטע וואָרט און געלויבט די טערקישע רעגירונג, וואָס זיינע בירגער יודען לעבען צופֿריעדען און האָבען אַלע רעכט ווי אין אַמעריקא און אַזוי ווי אַמעריקא אין אויפֿבליהונג האָט נאָר צו פֿערדאַנקען די יודען אַזוי וועט אויך דאָס צוקונפֿטיגע טערקיי אויפֿבליהען א דאַנק די יודען און ער האָט געטרינקען זיין בעכער צום געזונד פֿון סולטאַן.

דאַן האָט ער ערטיילט דאָס וואָרט דעם גובערנאַטאָר, וועלכער האָט גערעדט צום לויב פֿון אַמעריקא און אויך וועגען טערקיי, וועלכע ערוואַכט איצט צו א ניי לעבען און וועלכע שטרעבט צו שאַפֿען א גלייכע האַרמאָניע צווישען אַלע פֿעלקער פֿון לאַנד.

דאַן האָט ער ערטיילט דאָס וואָרט ה' בליס, דער פֿאָרשטעהער פֿון דעם אַמעריקאַנישען קאָלעדזש פֿון ביירוט, אַלס פֿערטרעטער פֿון דער קריסטליכער וועלט.

ה' בליס האָט בעטאָנט אין זיין רעדע, אַז ער רעדט נישט אין נאָמען פֿון דער קריסטליכער קירכע, ווייל פֿריהער פֿאַר אַלץ זענען מיר מענשען, די רעליגיע קלויבט מען נישט אויס נאָר מען בעקומט זי בירושה. ווייטער האָט ער גערעדט וועגען דעם, אַז אין פּאַלעסטינא איז מעגליך א ניי מין מענשהייט, וועלכער זאָל ווערען דער טרעגער פֿון דער איינינער גערעכטיגקייט..

בכלל איז די מאָהלצייט געווען א מין פּאָליטישער באַל. דאָס ערשטע מאָל איז אין ירושלים געמאַכט געוואָרען א פּראָבע צו פֿעראייניגען די אויסדערוועהלטע מענשען פֿון אַלע דריי פֿעלקער יודען, מאַחמעדאַנער און קריסטען. און אַלע האָבען גערעדט פֿון אחדות צווישען די פֿעלקער און פֿון א פֿריעדליכע האַרמאָניע.

לויט א ספּעציעלע ערלויבניש, וואָס ה' מאָרגענטאַו האָט מיט געהאַט האָט ער אין חברון בעזוכט די מערת-המכפלה, ווי בעוואוסט ערלויבט מען נישט די יודען צו צוגעהן נאָהענט צו דער מערת המכפלה. נאָר אויף 7 טרעפּען מעגען זיי אַרויפֿגעהן. ה' מאָרגענטאַו און אַלע יודען וואָס זענען מיטגעפֿאָהרען מיט איהם האָט מען ערלויבט אַרויפֿצוגעהן אויף אַלע טרעפּען ביז דער אויבערשטער מויער אין דאָרט האָבען זיי די מאַחמעדאַנישע גייסטליכע זעהר העפֿליך אויפֿגענומען און האָבען זיי געוויזען ווען די היהל וואו די אבות ליגען, אָבער אַריינגעגאַנגען זענען זיי נישט.

2 טאָג פֿאַר פּסח האָט ה' מאָרגענטאַו פֿערלאָזט ארץ-ישראל.

ירושלים. א. ש.

טאָג-נאָטיצן.

עס האָבען זיך געפֿונען.

אַבי מיר האָבען געמיינט, אַז אין פּוילען איז שוין ווירקליך א הפקר-וועלט, אַבי מיר האָבען גערעכענט, אַז אין פּוילען קאָן ווירקליך יעדער שאַרלאַטאַן און דעמאַגאָג אַרויסטרעטען מיט די גרעסטע נאַרישקייטען און עמי-הארצות און עס וועט אָנגענומען ווערען פֿאַר גוט געלד...

עס ווייזט זיך אָבער אַרויס, אַז אין פּוילען זענען נאָך פֿאַראַן פֿערזאָנען מיט א מענשליך געשטאַלט, מיט א ביסעל עהרע און יושר און געפֿינען אויך מוט אַרויסצוטרעטען געגען געזעלשאַפֿטליכע אויסוואורפֿען און „פּאַטריאָטישער" חוצפּה.

ווען דער נייער „למדן" אַנדרושאַ ניעמאָיעווסקי, דער תלמיד פֿון פּאָטער פּראַנאַיטיס האָט גענומען ענטפֿעטליך איבערחזר'ן פּראַנאַיטיס'ס שקרים און ראָלינג'ס בלבולים אויפֿ'ן תלמוד און עס פֿאָרגעשטעלט אין דער שענדליכסטער פֿאָרם און אין די שוואַרצעסטע פֿאַרבען — זענען אַלע אויפֿגעציטערט געוואָרען.

מען איז בעזונדערס אויפֿגערעגט געוואָרען, וואָס מען האָט געמיינט, אַז אין פּוילען וועט זיך קיינער נישט געפֿינען קעגנער, וואָס וועט איהם אָפּענטפֿערן.

עס זענען אַריבער א פּאָר וואָכען און אין וואַרשוי האָט מען ווידער גענומען רעדען וועגען תלמוד.

דאָס מאָל שוין אָבער נישט די אייגענע פֿון ניעמאָיעווסקי - פּראַנאַיטיס'ס חדר, נאָר מענשען מיט גאָר אַנדערע שטימען.

אין דער פּסיכאָלאָגישער געזעלשאַפֿט אין וואַרשוי האָט דער פּוילישער געלעהרטער ד"ר ביסיעקערסקי געהאַלטען צוויי פֿאָרלעזונגען וועגען תלמוד.

און דאָס זענען שוין געווען עפּעס נייעס פֿאַר פּוילען און פּאָליאַקען.

ד"ר ביסיעקערסקי איז ווייט פֿון צו זיין א גרונדליכער קענער פֿון תלמוד, נאָר פֿון זיינע רעפֿעראַטען איז צו זעהן, אַז ער איז אויך קיין גרויסער עם הארץ נישט און מיט דער ליטעראַטור וועגען תלמוד איז ער יאָ בעקאַנט.

נאָר דאָ איז נישט וויכטיג דאָס „לימדות", ווי זיין ערנסטע בעציהונג צום תלמוד, אויף וועלכען ניעמאָיעווסקי און אַנדערע „למדנים" האָבען אין פּוילען אַזוי פֿיעל שמוץ אַרויפֿגעוואָרפֿען.

ער האָט געגעבען א מעהר אָדער ווייניגער אָביעקטיווע בעטראַכטונג פֿון דער תלמודישער פֿילאָזאָפֿיע, פֿון די גרונד-אידעען און עטישע פּרינציפּען פֿון תלמוד און אַזוי אַרום מיטגעהאָלפֿען צו צושפּרייטען די געדיכטע כמאַרע, וואָס ניעמאָיעווסקי האָט געבראַכט מיט זיין „לומדות"...

אין די דעבאַטען וועגען די רעפֿעראַטען האָבען זיך אויך בעטייליגט איינינע יודישע געלעהרטע, ווי ד"ר ש. פּאָזנאַנסקי, ד"ר פּיוש, ד"ר האַלפּערן א. אַז. וו. און דאָס וואָס דער רעפֿערענט האָט נישט דערזאָגט—האָבען זיי קלאָר געמאַכט.

אין דער פּסיכאָלאָגישער געזעלשאַפֿט דאַרפֿען נאָך פֿאָרקומען ווייטערדיגע רעפֿעראַטען וועגען תלמוד און ווען זיי וועלען געפֿיהרט ווערען אין דעם אייגענעם זין, וועלען זיי זיכער ברענגען רעזולטאַטען, אַז די פֿאָראורטהיילען וועגען תלמוד, וואָס האָבען זיך איינגעוואָרצעלט אין דער פּוילישער געזעלשאַפֿט און אויך צווישען דער פּויליש-יודישער אינטעליגענץ, זאָלען אַנהויבען צו פֿערשווינדען.

און ווירקליך הויבען מיר אָן צו בעמערקען א נייע בעציהונג צום תלמוד.

אַפֿילו דער בעוואוסטער משומד לעאָ בעלמאָנט, וועלכער איז אין זיינע אַנשויאונגען און מיינונגען וועגען יודען און יודענטום געשטאַנען אויף דעם אייגענעם שטאַנדפּונקט פֿון ניעמאָיעווסקי, האָט א פּנים, תשובה געטהאָן און אין זיינע פֿאָרלעזונגען וועגען תלמוד, וואָס ער האָט די טעג געהאַלטען אין וואַרשוי, אַרויסגעטראָטען צו פֿערטיידיגען דעם תלמוד. בעזונדערס בעגייסטערנד האָט זיך בעלמאָנט אַרויסגעזאָגט וועגען דער תלמודישער געזעצגעבונג.

בעלמאָנט איז אין פֿיעל פֿראַגען, וועלכע ער רעדט און שרייבט אַזוי ברייטליך, אַנ'עם הארץ און זיינע ידיעות וועגען תלמוד זענען אויך אויבערפֿלעכליכע.

ער האָט אָבער א שטאַרקע ווירקונג אויף דער אינטעליגענץ און דער יוגענד און זיין א רעפֿעראַט וועגען תלמוד איז אפֿשר וויכטיגער פֿון א פֿאָרטראַג פֿון א געלעהרטען.

בכלל, זענען די לעצטע רעפֿעראַטען וועגען תלמוד סימפּטאָמאַטיש און זיי ווייזען, אַז די „פּאַטריאָטישע" שרייערס און דעמאַגאָגען זענען נים געווען בכח אַלץ צו פֿערשרייען און פֿערטומלען און מען קאָן נאָך אויך דאָ אַנ'עהרליך וואָרט א מאָל הערען.

לאזאר י.

א אינצידענט מיט שלום אש'ן אין ירושלים.

אין האָטעל קאַמיניץ אין ירושלים זענען דעם היי-יאָהריגען פּסח געווען זעהר פֿיעל געסט, אַזוי אַז צום סדר זענען געווען 2 פֿולע זאַלען.

ביי'ם סדר האָבען געהאַלטען רעדעס ה' נ. סאָקאָלאָוו און יהושע ברזילי.

צו מאָרגענס האָט ביים עסען אויסגעבראָכען אַנ'אינצידענט, דער אינצידענט איז אַרויסגעקומען צוליעב אש'ן.

ביים סדר האָט איינער פֿון די געסט געפּרובט רעדען יודיש, האָבען איהם די איבריגע געסט געשטערט, ווייל אַלע האָבען גערעדט נאָר העברעאיש, און ה' שלום אש האָט אויך געשוויגען און זיך גאָר נישט אָבגערופֿען. צו מאָרגענס ביי טאָג ווען די סדר-שטימונג איז שוין אַריבער, האָבען שוין א טייל גערעדט יודיש און מען האָט זיי נישט געשטערט. דאַן האָט שלום אש גענומען דאָס וואָרט, אַלע האָבען געוואוסט אַז ער וועט רעדען יודיש, נאָר מען האָט איהם נישט געשטערט.

נאָר דאָ האָט שלום אש גענומען שיטען פּעך און שוועבעל אויף די ציוניסטען, „איהר ציוניסטען—האָט ער געזאָגט—וואַרפֿט אַרויס אויף דעם יודישען המון א שפּראַך, וועלכע ער חיים פֿון איהר נאָר נישט, איהר מיינט, אַז איהר ציעגט, אָבער וועמען פֿערזיכט איהר? דאָס פֿאָלק בעווייגט איהר, איהר פֿאָלקס-פֿיינד!

ביים טיש איז געוואָרען א גרויסער טומעל און מען האָט איהם נישט געלאָזט מעהר רעדען, שפּעטער, אַז דער עולם האָט זיך בערוהיגט, האָט מען איהם ערלויבט צו ענדיגען, דאַן האָט ה' שלום אש גערעדט וועגען לאַנד און די נביאים און געבראַכט דעם משל וועגען דעם וואונדערבאַר קעסטעל וואָס א פֿאָטער האָט איבערגעלאָזט זיינע קינדער, און יעדער וועהן האָט געמיינט, אַז נאָר ער האָט דעם שליסעל דערצו אַזוי אויך האָט ער געענדיגט, ציוניסטען איהר מיינט, אַז נאָר איהר האָט דעם שליסעל, בעת אין אמת'ן איז דער שליסעל ביי די יודישיסטען, וועלכע לעבען מיט זיין מאַיעסטעט דאָס פֿאָלק א. ז. וו.

שלום אש'ן האָט אָבגעענטפֿערט ה' יהושע ברזילי מיט א שטאַרקע רעדע פֿול מיט התלהבות און טעמפּעראַמענט, אַזוי אַז פֿיעל האָבען דערביי געוויינט, און אַז ער האָט געענדיגט האָט דער זאַל געדראָשען פֿון אַפּלאָדיסמענטען.

דער פֿעראיין צו קעמפֿפֿען געגען אַנטיסעמיטיזם.

אין פּויזען איז דעם מאָנטאַג פֿאָרגעקומען די גענעראַל-פֿערזאַמלונג פֿון פֿעראיין צו קעמפֿפֿען געגען אַנטיסעמיטיזם. פֿאָרזיצענדער פֿון דער פֿערזאַמלונג איז געווען דער דעפּוטאַט גאָטהיין. ער האַלט א היציגע רעדע און ווייזט אויף, אַז אין פֿערלויף פֿון די 24 יאָהר, וואָס דער פֿעראיין עקסיסטירט, האָט ער מיט זיין קאַמפּף געבראַכט אַזוי ווייט, אַז דער אַנטיסעמיטיזם איז פֿערשוואונדען אַלס פּאַרטיי, אָבער ער עקזיסטירט נאָך גענוג, איבערהויפּט עקזיסטירט ער ביי דער רעגירונג, דערפֿאַר וואָס זי גיעט נישט די יודען קיין פֿאָלקאָמע גלייכבערעכטיגונג, וואָס עס איז געגען דער קאָנסטיטוציע.

דעפּוטאַט קאַנצאָוו לעזט דאַן איבער דעם בעריכט פֿאַר'ן יאָהר און דאַן האַלט דער גענעראַל-סעקרעטאַר מעווסא א פֿאָרטראַג איבער יוגענד-ערציהונג, אין וועלכען ער פּראָטעסטירט געגען דעם וואָס מען פֿערשפּרייט דעם אַנטיסעמיטיזם צווישען דער שול-יוגענד.

דאַן ווערט אָנגענומען א רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט פּראָטעסטירט געגען דעם אַנטיסעמיטישען איינפֿלוס אויף דער שול-יוגענד.

נאָכדעם ניעט איבער דער דעפּוטאַט קאַנצאָוו, אַז דער פֿעראיין האָט דעם 16 יאַנואַר אָבגעגעבען אַנ'אַפּעלאַציע אין דעם זין צום קולטוס-מיניסטער און לייענט פֿאָר דעם ענטפֿער פֿון מיניסטער פֿון 18 אַפּריל, אין וועלכען ער שרייבט, אַז ער איז שטאַרק געגען דער העצע אין דער פּראָפּאַגאַנדע געגען דער יוגענד אָבער ער קאָן גאָר נישט טהון.

דערנאָך האַלט דער דעפּוטאַט וואָלף א רעפֿעראַט „וועגען נאַטוראַליזאַציע אין דער טעאָריע און אין דער פּראַקטיק" וואו ער ווייזט אויף, אַז מען לאָזט נישט די יודען זיך נאַטוראַליזירען אין דייטשלאַנד. נאָכדעם ווי עס ווערט אָנגענומען א פּראָטעסט-רעזאָלוציע, ווערט די פֿערזאַמלונג געשלאָסען.

קופּאָן
№ 84
יעדער לעזער, דער שטעלט צו וועלכע 10 קופּאָנען בעקומט יעדע 2 וואָכען א באַנד
יודישע געשיכטע
(פֿון פּראָפֿ. גרעץ)
אַלס פּרעמיע פֿון „לאָדזשער טאַגעבלאַט"
נור פֿאַר 20 קאָפּ אַבאַנד

וועלט-נייעס.

נישט ענדערן דעם נאָמען ביי דער חתונה.

די אַמעריקאַנישע מיידלעך האָבען אויסגעפֿונען, אַז אין דער צוקונפֿט איז נישט מעהר נויטיג זיי זאָלען ענדערן זייער פֿאַמיליע-נאָמען ווען זיי חתונה'ן. זיי האָבען דורך עטליכע דעפּוטאַטען אַריינגעטראָגען א געזעץ-פּראָיעקט אין פּאַרלאַמענט, אַז דער פֿאַמיליע-נאָמען פֿון דער פֿרוי זאָל נאָך דער חתונה נישט געענדערט ווערען, נאָר פֿעראייניגט ווערען מיט דעם נאָמען פֿון מאַן. זיי ווילען נים ענדערען דעם נאָמען, וועלכע זיי טראָגען שוין אַזוי לאַנג ביז דער חתונה. אויסערדעם טענה'ן די פֿרויליינס, אַז אין דער היינטיגער צייט איז מען נישט זיכער, טאָמער מען הייראַט מיט א מאַן צי מען וועט זיך נישט דאַרפֿען גט'ן. און דעריבער ווילען זיי נישט אָבגעשטעמפּעלט ווערען פֿון א פֿרעמדען נאָמען. די אַמעריקאַנישע פֿרויען-וועלט וואַרט איצט אָב מיט גרויס נייגעריגקייט, וואָס דער פּאַרלאַמענט וועט ענטפֿערן אויף דעם פּראָיעקט.

קאַרוזאָ קלאָגט זיך...

דער בערימטער קאַרוזאָ דער זינגער מיט דעם העלסטען טענאָר און גרעסטען געהאַלט איז אונצופֿריעדען מיט זיין לאַגע. פֿאַר א זשורנאַליסט האָט ער זיך געקלאָגט: מיין לעבען איז קיין לעבען נישט, מיין לעבען בעהערט נישט מיר, איך געהער נאָר דעם מיטראָפּאָליטאַן אָפּערע און דעם פּובליקום. עס איז מיר נישט ערלויבט צו טרינקען קיין גלאָז ביער, צו רויכערן א ציגאַר אָדער צו געהן מיט א דאַמע. זאָפֿאָרט ווייסט דערפֿון די גאַנצע וועלט און מען רעדט שוין דעריבער. איך האָב נישט מעהר קיין רעכט קיין מענש צו זיין איך בין א „קאַרוזאָ". ער האָט געמיינט געזאָגט, אַז זיין איינציגער ציעל איז האָבען א קליינעם [illegible] ערגיץ וואו אין א קליין שטעדטיל וואו מען וועט נישט וויסען פֿון איהם. „[illegible] מיט אַנ'אומגליקליכען זינגער!" דאָס זענען געווען קאַרוזאָ'ס לעצטע ווערטער.

יאָהאַן פֿאָן ווילדענראַדט.

„דער יודישער פּירשט".

אַ שפּאַנענדער היסטאָרישער ראָמאַן.

28) (ספּעציעל בעאַרבייט פֿאַר'ן „לאָדזשער טאַגעבלאַט").

IV.

די פֿאַלשקייט פֿון פֿרויען.

יוסף האָט אָנגעכאַפּט שמעון'ס רעכטע האַנד און זי פֿעסט געדריקט. אין דעם מאָמענט האָט ער געפֿיהלט, ווי נאָהענט ער איז צו שמעון! ווי עהנליך איז זיין גורל צום שקאַל פֿון רב'ס זוהן!

יוסף'ן האָט זיך געוואָלט איהם טרייסטען, זאָגען א פּאָר גוטע ווערטער, נאָר בעת ער האָט געזוכט וואָס איהם צו זאָגען, האָט שמעון מיט א ביטערען שמייכעל ווייטער גענומען דערצעהלען:

— און איך נאַרישער מענש בין געווען אַזוי לייכטזיניג און געשאָנקען מיין שטדוי אַזאַ פֿרוי!—פֿערשאָלטען זאָל ווערען די פֿרוי! פֿערשאָלטען זאָל ווערען דער מענש, וואָס גלויבט א פֿרוי!

מיט א גוואַלדיגען שמונצען האָט יוסף אָנגעקוקט שמעון'ן, נייט פֿערשטעהענדיג זיינע ווערטער. ער האָט זיך נישט געקאָנט איינהאַלטען איהם נישט צו פֿרעגען דעם טייטש פֿון זיינע ווערטער.

שמעון האָט איהם באַלד געענטפֿערט:

— צו וואָס טויג אייך עס פֿרעגען! די טויערן פֿון גהעטאָ זענען נאָך נישט אַזוי דיק און פֿעסט, אַז די אויגען פֿון די ווענעציאַנער עדעל-לייט זאָלען נישט אַריינדרינגען און אויסגעפֿינען די שענע בלומען, וואָס וואַקסען צווישען די דרנות! מרים איז געווען א שענע בליהענדע בלום און ניקאָלאַי דאַנדאָלאָ האָט געהאַט א שטאַרקען חשק—ער האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנד צו דער בלום אין זי אָבגעריסען זיך, פֿאַרוואָס האָב איך נישט מיט מיינע הענד איהם צוריסען אין יענער שרעקליכער נאַכט!

דאַן שמעון איז אומשטימיג געוואָרען. אויך יוסף האָט געשוויגען, ווען ער האָט פֿערשטאַנען דעם שמערץ פֿון זיין האַרצען.

ווי א פֿערחלום'טער איז שמעון געזעסען א פּאָר מינוט און זיינע ליפּען האָבען עפּעס געשעפּטשעט... ווען ער האָט זיך בערוהיגט, האָט ער ווייטער גענומען דערצעהלען:

— דאָס איז געווען אין א הייסען זומער-טאָג פֿאַר נאַכט. אויפֿ'ן העלען לויטערן בלויען הימעל פֿון איבער'ן פּרעכטיגען ווענעדיג האָבען זיך פֿינקעלנדע שטערן בעוויזען; ביסלעכוויי איז דאָס ליכט פֿערשוואונדען נאָך'ן און די דונקעלהייט האָט אויך דאָס ענגע גהעטאָ איינגעהילט. אום און אַרום איז שוין שטיל געוואָרען. אַלע איינוואוינער פֿון גהעטאָ זענען שוין געשלאָפֿען, נאָר איך מיט מרים'ן זענען געזעסען געוואַרט פֿאַר זייער שטוב. פּלוצלונג האָט זיך צו אונז פֿערגנב'עט א פֿערלאַנג צו געניסען פֿון ליכטיגען הימעל און פֿון דער פֿולער לבנה אין דער גאַנצער פּראַכט.

מרים איז געווען די ערשטע, וואָס האָט געבראַכט אויף איהרע ליפּען דעם פֿערלאַנג, אַז מיר זאָלען נעהמען א גאָנדאָלע און זיך דורכשפּאַצירען איבער'ן שטילען סאַמעטגלאַטען וואַסער פֿון ווענעדיג, כדי איין מאָל אין לעבען צו זעהן די פּרעכטיגע שענהייט פֿון ים.

מיט א וועהטאָגען האַרצען האָב איך איהר אויפֿמערקזאַם געמאַכט, אַז דאָס קאָן מען נישט טהון און מען קאָן נאָך אַריינפֿאַלען אין א געפֿאַהר. איך האָב עס צו איהר גערעדט בלויז מיט'ן מויל. אין האַרצען האָב איך זיך נעפֿערקחט אויף מרים'ס פֿערלאַנג. און ווען זי האָט מיך שטאַרק געבעטען, האָב איך בעשלאָסען עובר צו זיין אויף ווענעדיג'ס געזעצען צוליעב מיין ליידענשאַפֿטליכער ליעבע צו מרים'ן.

פּונקט אין מיטען נאַכט זענען מיר ביידע אַרויס שטילערהייד פֿון די טויערן פֿון גהעטאָ. איך האָב דעם וועכטער געגעבען כאַבאַר און מיר זענען געווען פֿון יענער זייט גהעטאָ. מיר האָבען זיך אַריינגעזעצט אין א שיפֿעל און שנעל זיך גענומען גליטשען איבער'ן שטילען וואַסער, אין וועלכען די פֿולע לבנה האָט זיך געבאָדען..

מיט דער גרעסטער פֿרייד זענען מיר געפֿאָהרען אויפֿ'ן וואַסער, איינזאַפּענדיג אין זיך די מילדע לופֿט און דעם ליעבליכען שיין פֿון דער לבנה, וואָס האָט אונז אַזוי בעצויבערט. מיר האָבען זיך פֿאַר גאָרנישט געשראָקען. קיין שום טרויער אָדער קומער איז אין אונזער האַרצען נישט געווען — מיר האָבען זיך געפֿיהלט ווי אַרעסטירטע, וואָס האָבען זיך אַרויסגעגנב'עט פֿון טורמע און אַרויס אויף דער פֿריי!...

פּלוצלונג האָב איך דערהערט א רויש פֿון וויאָסלעס און אויך א לייכטען רעש פֿון מענשען, וואָס האָבען צווישען זיך גערעדט. איך האָב זיך אומגעקוקט און דערזעהן, ווי א שיפֿעל יאָגט זיך שנעל הינטער אונז, אַזוי אַז אַט אַט איז עס שוין ביי אונז.

ענטלויפֿען איז שוין געווען צו שפּעט און איך האָב דערום בעשלאָסען אָבצוואַרטען ביז דאָס שיפֿעל וועט פֿאַרבייפֿאָהרען. איך האָב מרים'ן איינגערוימט אין אויער, אַז זי זאָל איהר געזיכט צודעקען מיט א שלייער. נאָר קוים האָט זי עס בעוויזען צו טהון, ווי דאָס שיפֿעל איז שוין געווען ביי אונזער גאָנדאָלע און איינער פֿון דאָרט האָט אויסגעשריגען:

— סט. מאַרקוס זאָל לעבען, ווי דאָ זיצט די שענע מרים פֿון פּאָרטוגאַל!

מיט א ציטער אין אַלע איהרע גליעדער האָט מרים מיך אָנגעכאַפּט ביי דער האַנד און איידער איך האָב געהאַט צייט זי צו פֿרעגען פֿון וואַנען מען ווייסט איהר נאָמען, ווי די זעלבע שטימע האָט ווידער אויסגעשריגען!

— וועמען זוכסטו דאָ אין דער נאַכט-פֿינסטערניש, שענע מרים! קום אַריין צו אונז וועסטו האָבען מעהר פֿערגניגענס!

און דער שכור'ער עדעלמאַן האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנד און אָנגעכאַפּט מרים'ן. זי האָט א געשריי געטהאָן... איך האָב אויפֿגעהויבען די וויאָסלע און דערלאַנגט דעם רויבער פֿון מיין געליעבטער, א געשריי, א טומעל, א גוואַלד. די יונגע לייט פֿון שיפֿעל האָבען זיך אויף מיר געוואָרפֿען, מיך מיט שטריק געבונדען און מרים'ן אַריינגעשלעפּט צו זיך!...

— אומגליקליכער!—האָט יוסף מיט מיטגעפֿיהל אויסגעשריען.

שמעון האָט ווייטער דערצעהלט:

— דאָס שיפֿעל איז שנעל מיט מיין געליעבטער אַוועקגעפֿאָהרען און א דיענער פֿון די עדעל-לייט האָט מיך צוגעפֿיהרט צו די טויערן פֿון גהעטאָ און מיך איבערגעגעבען אין די הענד פֿון וועכטער, וועלכער האָט פֿערשלאָסען הינטער מיר די טיר...

איך האָב זיך געוואָלט אַריינוואַרפֿען אין די טיעפֿענישען פֿון ים, צוהאַקען מיין קאָפּ אָן טיער, כדי צו מאַכען א סוף צו מיינע שמערצען און צו מיין לעבען...

דאַן האָב איך געוואָלט אויפֿוועקען די איינוואוינער פֿון גהעטאָ, אַז זיי זאָלען געהן צום פּאַלאַץ פֿון הערשער און פֿערלאַנגען גערעכטיגקייט. איך האָב זיך אָבער דערמאָהנט די שוואַכקייט פֿון מיין פֿאָלק און דעם פּלאַן אָבגעלאָזט. א טרויעריגער און צובראָכענער בין איך געקומען א היים און געטראָפֿען מיין פֿאָטער וואַכענדיג און לערנען. דערזעהענדיג מיין פֿערצאָגט געזיכט האָט ער פֿון מיר פֿערלאַנגט, אַז איך זאָל איהם דערצעהלען, וואָס עס האָט מיט מיר פּאַסירט. ער האָט מיך געטרייסט און פֿאַר טאָגס זענען מיר ביידע אַוועק צו מרים'ס מוטער, צו רחל'ן.

ווען זי איז דערפֿון געוואָהר געוואָרען, האָט זי זיך אויף מיר געוואָרפֿען, ווי א ווילדע חיה און פֿערלאַנגט פֿון מיר די עהרע פֿון איהר טאָכטער. מיין פֿאָטער האָט געטרייסט און געזאָגט, אַז אפֿשר וועט מען געפֿינען וועלכע עס איז שפּורען. און מיר האָבען טאַקע געפֿונען—א בריעף פֿון עדעלמאַן ניקאָלאַי דאַנדאָלאָ, אין וועלכען ער בעט זיך ביי מרים'ן, אַז זי זאָל ביי נאַכט צו איהם אַרויסקומען אויפֿ'ן וואַסער.. פֿאַר מיר איז אַלץ קלאָר געוואָרען און פֿערצווייפֿעלט פֿון דעם שענדליכען פֿאַרפֿאַל, האָב איך מיט א קללה אויף די קאָפּ פֿון אַלע פֿרויען פֿערלאָזען רחל'ס שטוב!

(פֿאָרטזעצונג קומט)

שלום־עליכם אין לאָדז.

נעכטען אין אָווענד איז געקומען קיין לאָדז א ליעבער גאַסט, וועגען וועלכען מען איז אזוי בעזאָרגט געוועזען גאנצע זעקס יאָהר׳ זייט ער איז אַבגעפאָהרען פון דאַנען, וואו ער האָט דעמאָלט געווײַלט.

דער ליעבער שלום־עליכם איז געקומען;

אין פערלויף פון די גאַנצע 6 יאָהר איז לאָדז אײַן רינגעלע אין דער גרויסער קייט פון די יודישע קהלות פון רוסלאַנד צוזאַמען מיט׳ן גאַנצען רוסישען יודענטום געווען איבערגעשראָקען איבער איהר ליעבען זוהן, מיט מורא׳ער בעגעגענט יעדע ידיעה וועגען דעם שלעכטען צושטאַנד פון ליעבען חולה און מיט אוננעהיילטע פרייד אויפגע־כאַפּט די ידיעות, וואָס עס זענען אָנגע־קומען שפּעטער פון דער שווייץ און פון איטאַליען וועגען דער בעסערונג פון שלום־עליכם׳ס געזונד־צושטאַנד.

אָבער, א שטילער טרויער איז אין האַרץ געבליבען. ווײַל שלום־עליכם׳ן, דעם אײַנציגען יודישען שריפטשטעלער, וועלכער האָט זיך אזוי אײַנגעלעבט אין דער נשמה פון פאָלק, האָט מען גע־וואָלט האָבען צווישען זיך, בײַ אונז אין רוסלאַנד. דאָ פון וואַנען ער האָט געשעפּט, דאָ, וואו ער האָט פעראײביגט די לײַדען און די פריידען פון זײַנע ברידער.

און אָט איז אין אײַן פריה־מאָרגען אָנגעקומען א פרעהליכע ידיעה:

שלום־עליכם קומט קיין רוסלאַנד, וואו ער וועט האַלטען עטליכע פאָר־לעזונגען.

א ראַפּעלע פרייד האָט די ידיעה בײַ אַלעמען אַרויסגערופען. א פרייד דערויף וואָס שלום־עליכם׳ס געזונד האָט זיך שוין אויף אזוי פיעל פערבעסערט, אז ער קאָן שוין אָבפאָהרען פון איטאַליען און אויך דערויף, וואָס מען וועט איהם ווידער האָבען צווישען אונז און איהם זעהען און הערען.

צווישען די שטעדט וואָס האָבען די זכיה צו האָבען בײַ זיך שלום־עליכם׳ן איז אויך אונזער לאָדז.

געבעטען איז דער ליעבער גאַסט געקומען;

ווי מיר ווייסען האָט זיך דאָס גאַנצע יודישע לאָדז געגרייט איהם פייערליך צו בעגעגענען, אָבער דעם ליעבען גאַסט האָט זיך דאָס מאָל פערוואָלט צו מאַכען א געלונגענעם וויץ און גיט וואַרטענדיג אויף דעם פייערליכען קבלת־פנים איז ער אומגעריכט נעכטען אין אָווענד געקומען.

אין נאָמען פון אָט דעם יודישען לאָדז ווענדען מיר זיך דעריבער צו איהם:

— ברוך הבא, אונזער ליעבער גאַסט!

— א ברייטען שלום־עליכם אײַך, שלום־עליכם!

* * *

דעם גרויסען גאַסט האָט מען ערשט ערוואַרטעט הײַנט בײַ טאָג אוי דערום איז זײַן נעכטיגער קומען געווען אַנ׳ אָנגענעהמער סורפּריז פאַר אַלעמען, ואַנאַר פאַר דעם פעראײַן „דראַמאַטישע קונסט״ און פאַר די איבעריגע אינסטי־טוציעס, וועלכע האָבען זיך געגרייט צום פייערליכען קבלת־פּנים און כאָטש מען האָט זיך נישט געהאַט צוגעגרייט משה׳ אָדער וועניגער פייערליכע אויפ־נאַהמע נעכטען פאַרגעקומען.

פון פעראײַן „דראַמאַטישע קונסט״ איז אַרויסגעפאָהרען א דעלעגאַציע קיין קאַ־לושקי די׳ם גרויסען גאַסט אַנטקעגען; אויך אײַניגע פערטרעטער פון דער פרעסע זענען געווען אין קאַלושקי. ווען מען האָט זיך אין קאַלושקי אויפ׳ן וואָקזאַל דערוואוסט, אז שלום עליכם פאָהרט דורך האָבען אַלע זיך גענומען גרייטען אָבצוגעבען דעם גאַסט שלום, אויף איהם א קוק צו טהון א. א. וו.

ווען דער צוג איז אָנגעקומען קיין קאַלושקי האָט זיך א גרויסער עולם א לאָז געטהון צום ערשטען קלאַס און וואַרים בעגריסט דעם ליעבען גאַסט. פיעל יודען, עלטערע און יונגערע א סך לאַנדסלייט, זענען אַרײַן אין וואַגאָן און איהם אָבגעגעבען שלום, כאַראַקטע־ריסטיש איז געוועזען דער פאַקט, וואָס א יונג פרײַליין דערוויסענדיג זיך, אז שלום עליכם פאָהרט דורך, האָט איבער־געגעבען פאַר איהם א שענעם בוקעט פון בלומען און רויזען.

די דעפּוטאַציעס האָבען שלום עליכם׳ן מיט זײַן פרוי וואַרים בעגריסט און אין וועלכען וואַגאָן מיט איהם געפאָהרען קיין לאָדז.

שלום עליכם האָט אַלעמען אויפגע־נומען מיט זײַן געוועהנליכען הומאָר און די גאַנצע צײַט געמיטליך געשמועסט.

דער גרויסער פּיליקס־דיכטער וועהט אוים גאַנץ מונטער און פריש, נאָר פונדעסטוועגען ערלויבט איהם נישט זײַן געזונד אַלץ מיטצומאַכען און ער מוז זײַן דערום זעהר פאָרזיכטיג.

אויפ׳ן לאָדזער וואָקזאַל האָבען דעם ליעבען גאַסט מיט זײַן פרוי בעגעגענט א צווײַטע דעפּוטאַציע פון „דראַמאַטישע קונסט״ מיט א שענעם בוקעט בלומען און אויך א רײַהע דעלעגאַציעס פון פער־שיעדענע פעראײַנען און אינסטיטוציעס. כאָטש דאָס קומען איז געווען אזוי אונ־געריכט האָט זיך אויפ׳ן וואָקזאַל גע־האַט צוזאַמענגעקליבען א גרויסער עולם, וועלכער האָט איהם וואַרים בעגריסט. מיט גרוים מיה איז געלונגען דעם גאַסט זיך אַרײַנצוזעצען אין א קאַ־רעטע און אָבצופאָהרען צום „פּאַלאַסט״־האָטעל.

* * *

נעכטען אין אָווענד האָט שלום־עליכם קיין שום דעפּוטאַציעס און פריוואַטע פערזאָנען נישט אויפגענומען. ערשט הײַנט פון 12 ביז 1 בײַ טאָג וועט דער גאַסט אויפנעהמען דעלעגאַציעס פון פעראײַנען און אינסטיטוציעס אין האָטעל.

* * *

נעכטען אין אָווענד איז אָבגעהאַל־טען געוואָרען א בעראַטונג פון פער־טרעטער פון פערשיעדענע פעראײַנען וועגען דעם קבלת־פנים. עס איז בע־שלאָסען געוואָרען הײַנט בײַ טאָג צו־געהן צו שלום־עליכם. איהם בעגריסען און אויפ׳ן אָווענד ד״ם גאַסט אונטער־צוטראָגען אַדרעסען און בלומען.

עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען, אז די דעלעגאַציעס זאָלען זיך מיט׳ן גאַסט פאָטאָגראַפירען און די דעלעגאַ־ציעס, וואָס ווילען אנבײַל נעהמען אין דער פאָטאָגראַפישער אויפנאַהמע וועלען געבעטען צו קומען הײַנט דרײַ א זײַגער בײַ טאָג אין לאָקאַל פון האַנדעלסקער־קלוב (זאַוואַדסקאַ 5) צו צוויי פערזאָן פון יעדער אינסטיטוציע.

צוליב דעם, וואָס שלום עליכם פיהלט זיך נאָך נישט פאָלשטענדיג געזונד און ער מוז האָבען רוה, וועט קיין באַנקעט נישט פאָרקומען.

פון לאָדז פאָהרט שלום עליכם מאָרגען פריה אוועק קיין בריסק.

* * *

דער גראַנדיעזער אָווענד, וואָס קומט פאָר הײַנט אין קאָנצערט־זאַל וועט זיך פערוואַנדלען אין א פייערליכע אויפ־נאַהמע פון גרויסען גאַסט. די בילעטען זענען שוין כמעט אַלע פערקויפט און מען ערוואַרטעט, אז דער זאַל זאָל זײַן געפּאַקט. פיעל פעראײַנען האָבען צו־געגרייט אַדרעסען לכבוד דעם גאַסט, אזוי אז דער הײַנטיגער אָווענד פער־שפּרעכט צו זײַן א וועלטען געשעהעניש אין אונזער יודישען לאָדז.

וואָס הערט זיך אין לאָדז.

פון מאַגיסטראַט.

די פראַגע וועגען רעמאָנטירען די מאַגיסטראַט־געבײַדע, וואָס איז דער־וועקט געוואָרען מיט צוויי יאָהר צוריק, איז נאָך אַלץ נישט ערלעדיגט געוואָרען. די העכערע מאַכט האָט שוין ערלויבט צו אסיגנירען די נויטיגע 13 טויזענד רובל צו דעם צוועק, ס׳איז אָבער נאָך נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען, ווען מ׳זאָל די אַרבײַט איבערגעבען. די לי־צ׳יטאַציע, וואָס די מאַכט האָט ערקלערט איבערצונעהמען די אַרבײַט פון דעם רעמאָנט, איז צוריק אָבגערופען געוואָרען

צוליעב דעם אָבער, וואָס דער רע־מאָנט פון מאַגיסטראַט קאָן נישט אָב־געלעגט ווערען, ווײַל פון די ווענד פאַ־לען אָב גאַנצע שטיקער, האָט דער מאַ־גיסטראַט בעשלאָסען די פראַגע וועגען רעמאָנט צו פערווירקליכען וואָס גיכער.

— דער מאַגיסטראַט האָט פעראָר־דענט, אז די שטעדטישע קאַסע זאָל אויסצאָהלען דער פערוואַלטונג פון „קאַ־באַנובקאַ״־שפּיטאַל 14,813 רובל פאַר היילען קראַנקע אין פערלויף פון 1־טען אָקטאָבער 1913 ביז דעם 1־טען יאַנואַר 1914.

— דעם 18־טען מאַי וועט אין מאַ־גיסטראַט פאָרקומען די ליציטאַציע אויף איבערצונעהמען די אַרבײַט פון אײַזערנע פּריקלעך אויף די ראַנען פון די גאַסען.

יאַגעלאָ אין לאָדז.

נעכטען האָט בײַ אונז אין שטאָדט געווײַלט דער וואַרשויער דומע־דעפּוטאַט יעוועגני יאַגעלאָ. דער דעפּוטאַט איז געקומען קיין לאָדז, כדי זיך צו בעקענ־נען מיט דער אַרבײַטער־פראַגע, וועלכע וועט בעריהרט ווערען אין דומע.

וועגען קאָאָפּעראַטיוו פון יו־דישען פלײַשער־פעראײַן.

(ג) ווי בעוואוסט איז אויף דער לעצטער אויסערגעוועהנליכער פערזאַמ־לונג פון „יודישען פלײַשער־פעראײַן״ בעשלאָסען געוואָרען בײַ׳ם פעראײַן צו בילדען א קאָאָפּעראַטיוו, וועלכער זאָל האָבען די אויפגאַבע צו קויפען גע־שלאַכטען פון נערויכערטע פלײַשען און וואורשטען. ווי מיר ווערען איצט גע־מאָהנט האָט די פערוואַלטונג פון פעראײַן לויט׳ן בעשלוס פון דער פערזאַמלונג אויסגעאַרבײַט דעם אוסטאַוו פון קאָאָ־פּעראַטיוו און איהם איבערגעשיקט צו בעשטעטיגען אין די פּעטריקאָווער גו־בערנסקע־קאָמיסיע. לויט׳ן אוסטאַוו וועט זיך דער קאָאָפּעראַטיוו בילדען דורך 4000 פאַיעס צו 15 רובל א פאַי, וועלכע דער פעראײַן וועט אַרויסלאָזען.

אַ סטאַטיסטיק.

(ג) לויט דער אָפיציעלער סטאַטיס־טיק פון רב׳ס קאַנצעלאַריע זענען אין פערלויף פון די ערשטע דרײַ חדשים פון יאָהר 1914 אין לאָדז געבאָרען געוואָרען 740 קינדער: אין יאַנואַר 300, אין פעברואַר 255 און אין מערץ 185.

געשטאָרבען זענען אין פערלויף פון דער וועלבער צײַט 675 פערזאָן; אין יאַנואַר 242, אין פעברואַר 208 און אין מערץ 225.

אין פערלויף פון די וועלכע דרײַ חדשים זענען אין לאָדז פאָרגעקומען 488 חתונות: אין יאַנואַר 165, אין פעברואַר 208 און אין מערץ 115. פאַר דער וועלכער צײַט זענען אין בית־דין פאָרגעקומען 160 גט׳ן און 8 חליצות.

שטרײַקען.

אין דער טיכער־פאַבריק פון אקילניק, פּעטריקויער 79, האָבען די אַרבײַטער געפאָדערט, אז מ׳זאָל דעם אַרבײַטער־לוין פערגרעסערן אויף 25 פּראָצ. די אַדמיניסטראַציע האָט זיך אָבגעזאָגט די פאָדערונג צו ערפילען, בערך 60 אַר־בײַטער האָבען דעריבער געוואָרפען די אַרבײַט.

וועגען די שול־אַנגעלעגענהײַטען.

מאָרגען, פרײַטאָג וועט אין מאַגיס־טראַט פאָרקומען א זיצונג מיט דער בעטייליגונג פון די מיטגליעדער פון די שול־קאָמיסיעס. אויף דער זיצונג וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען אויס־בויען אַנ׳אײַגענע געבײַדע אויפ׳ן וואַרני מאַרק פאַר 8 קאָמפּלעטען פון שטעד־טישע אַנפאַנגס־שולען.

דער פּלאַן פון דער פּראָיעקטירטע געבײַדע איז אויסגעאַרבײַט געוואָרען פון שטעדטישען בוי־מײַסטער רעפּע־ראָוסקי.

אַ טונעל איבער דער לאָדזער פאַבריק־באַהן.

די לאָדזער בוי־אָבטהײַלונג האָט מיט א קורצער צײַט צוריק אויסגעאַרבײַט א פּראָיעקט וועגען אַ נײַער גאַס, וועלכע זאָל פערבינדען דעם ווידזעווער שאָסע פּאַראַלעל מיט דער זאַגיעווסקאַ גאַס. די נײַע גאַס איז זעהר נויטיג פאַר די אײַזענבאַהן־טראַנספּאָרטען.

דער פּראָיעקט איז איבערגעשיקט גע־וואָרען דער פּעטראָקאָווער גובערנסקער פערוואַלטונג צו בעשטעטיגען. איצט האָט די גובערנסקע פערוואַלטונג צו־ריקגעשיקט דעם פּראָיעקט; דאַבײַ פּראָ־יעקטירט די פערוואַלטונג, אויסצובויען איבער דער לאָדזער פאַבריק־באַהן א טונעל.

דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען וועגען דער אָנגעלעגענהײַט אַרײַנצוטרע־טען אין אונטערהאַנדלונגען מיט דער פערוואַלטונג פון דער לאָדזער פאַבריקס־באַהן.

אַ „פעראײַן שומרי שבת״.

(נ) לויט דער איניציאַטיווע פון אײַ־ניגע היעסיגע אָרטאָדאָקסישע כלל־טהוער, ווערט די חברה „שומרי שבת״ אומגע־וואַנדעלט אין א פעראײַן. דער אוסטאַוו פון פעראײַן איז שוין אויסגעאַרבײַט און אָבגעשיקט אין דער גובערנסקע קאָמיסיע צו בעשטעטיגען.

וועגען די אָווענד־קורסען פאַר פרעמדע שפּראַכען בײַם ת״ת.

(ג) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטהײלט, האָט ה׳ מאָריץ פּאָזנאַנסקי (יונגערער) זיך פערפּליכטעט אויסצוהאַלטען בײַ דער „האַנדווערקער תלמוד־תורה״ אָווענד־קורסען פאַר ערוואַקסענע, אויף צו ער־לערנען די ענגלישע און פראַנצויזישע שפּראַכען.

אין די קורסען האָט מען שוין גע־וואָלט אָנהויבען צו לערנען מיט אײניגע וואָכען צוריק. צוליעב דעם אָבער וואָס ס׳האָבען זיך אויף זיי פערשריבען א קלײַנע צאָהל קאַנדידאַטען, איז דאָס עפענען די קורסען אָבגעלעגט געוואָ־רען אויפ׳ן חודש אייגוסט.

פערשיעדענעס.

(ג) דער אונטערריכט אין די שולען נאָ׳ די פּאַבבאַ־פּעריען הויבען זיך שוין אָן דעם קומענדיגען מאָנטאָג. אין די יודישע שולען הויבט זיך דער אונטעררריכט אָן שוין וואָכען.

— (ג) אויף דער לעצטער פער־וואַלטונגס־זיצונג פון פעראײַן „עזרת אלמים״, וואָס האַלט אויף די טויב־שטומען שולע (זעלאָנאַ 23) איז בעשלאָ־סען געוואָרען פרי צו פערשטאַרקען די מאַטעריעלע לאַגע פון פעראײַן אײַנצו־אָרדנען א פאָרשטעלונג אין גרויסען טעאַטער.

— (ג) דער פריעדענס־ריכטער פון דריטען בעציִרק, האָט דעם בעטול־ריגונגס־אַקט פון די 24 קצבים, בײַ וועלכע מען האָט קאָנפיסקירט און דערנאָך פערברענט צירקא 500 אָנגע־פלאָזענע קעלבער, אַיצט צוריק אָבגע־שיקט צום כורגבי סלעדאָוואַטעל, ווײַל ער איז נישט אײַנגאַנצען ריכטיג צו־נויפגעשטעלט געוואָרען.

— די פערוואַלטונג פון פּאַפּיער־בראַנטש־פעראײַן בעט אונז מיטצוטהײ־לען, אז אויף דער לעצטער פערזאַמ־לונג פון פעראײַן האָבען די פערזאַמעל־טע בעפאָלמעכטיגט די פערוואַלטונג, צונויפצורופען א פאָרטזעצונג פון דער פערזאַמלונג, און ניט א ליקווידאַציאָנס־פערזאַמלונג ווי ס׳איז געהאַט געקהען געמעלדעט.

— דעם 16־טען מאַי וועט אין בער־לינער האָטעל „סאַוואָי״ פאָרקומען די אַלגעמײַנע יעהרליכע פערזאַמלונג פון די אַקציאָנערען פון דער ווידזעווער בוימוואָל־מאַנופאַקטור פון הײַנצעל און קוניצער אין לאָדז.

— דעם 9־טען מאַי וועט אויף פּעט־ריקאָווער 72 פאָרקומען די אָרגעמײַנע יעהרליכע פערזאַמלונג פון די אַקציאָ־נערען פון גראַנד־האָטעל.

— ווי מ׳מעלדעט אונז, האָבען צוויי הויפּטע גרויסע בענק בעשלאָסען זיך צו פעראײַניגען אין איין באַנק. די אונטער־האַנדלונגען וועגען דער פעראײַניגונג ווערען שוין געפיהרט.

— אין דער טורמע אויף דלוגאַ גע־פינען זיך איצט 194 אַרעסטאַנטען: 119 מענער און 75 פרויען; אין דער טורמע אויף מילשאַ גאַס געפינען זיך 458 אַרעסטאַנטען.

— דער פּעטריקאָווער וויצע־גובער־נאַטאָר פאַרמאָנגעלער איז נעכטען מיט א צײַט צוריקגעפאָהרען קיין פּעט־ריקאָוו.

נאָך ארץ־ישראל.

דאָס רײַזען נאָך ארץ ישראל האָט לעצטענס אין אונזער שטאָדט אָנגענומען א שטאַרקען כאַראַקטער. עס געהט כמעט ניט א דורך א טאָג, אז עס זאָלען פון לאָדז ניט אָבפאָהרען נאָך פּאַלעסטינאַ א פּאָר פערזאָן. נעכטען איז אויך א הין געפאָהרען דער היעסיגער אָנגעזעהענער בירגער און דאַנאָר חיים אברהם טרונק מיט זײַן פרוי. ווי מען זאָגט וועט ה׳ טרונק, וועלכער איז נאָר געפאָהרען א הין אויף א לוסט־רײַזע אויך קויפען דאָרט לאַנד און א גאָרטען.

נעכטיגע פערזאַמלונגען.

נעכטען איז אין אײַגענעם לאָקאַל (פּראָמענאַדע 15) אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ עדוואַרד הערבסט פאָרגעקומען די גענעראַל־פערזאַמלונג פון דער לאָדזער האַנדעלס־באַנק. — אין פלאָראַ־טעאַטער (באַלוט זאַווארסקאַ 22) איז פאָרגעקומען די פאָרזעצונג פון דער גענעראַל־פערזאַמלונג פון באַלוטער קרעדיט־גע־זעלשאַפט, פּרטים פון בײַדע פערזאַמ־לונגען—מאָרגען.

פּאַרפּאַלען.

אויף צעגעלניאַנאַ 62 איז דורכגעגאַנגען דער 11־יעהריגער אהרן שטאַט, וועלכער האָט געטראָגען זײַן פאָטער מיטאָג. פּלוצ־לונג איז פון דער רושטאָוואַניע אַראָבגע־פאַלען א ציגעל, וועלכע האָט געטראָפען דעם יונגעל און אוהם בעשעדיגט דעם שוואַל.

דן גרוימגעריופענע פּאָגאָטאָטיע האָט אוהם און א העמוגנשלאַיען צושטאַנד אַבגעפיהרט און פּאָזנאַנסקי׳ם שפּיטאָל.

די יאַגד אויפ׳ן באַנדיט דאַנעל.

פאָרגעסטערן האָט זיך דער באַנדיט דאַנעל מיט זײַן חבר בעוויזען אַרום שטעדטיל אוזאָר. בײַדע זענען געוועזען בעוואָפענט מיט יעגער־ביקסען און רע־וואָלווערען. אַרום 12 א זײַגער בײַ דער נאַכט זענען זיי אָנגעפאַלען אויף׳ן גוטס־בעזיצער יאַן מײַערע, וועלכער איז גע־פאָהרען דורכ׳ן וואַלד אין שטעדטיל אוזאָר, און האָבען בײַ איהם צוגערויבט 365 רובל.

שפּעטער זענען זיי אָנגעפאַלען אויף צוויי פויערן, וועלכע זענען דורכגעפאָה־רען דעם וואַלד, און האָבען צוגערויבט בײַם ערשטען, טאַמאַש נידאַמאַרסקי, 15 ר׳, און בײַם צווײַטען, מיכאַל מאַר־ציניאַק 50 רובל, די באַנדיטען האָבען אויך צוגענומען בײַ זיי דעם פערד און וואָגען און פערשוואונדען געוואָרען אין וואַלד.

* * *

אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַגען, אז מען האָט געזעהען דעם באַנדיט דאַנעל אין דער געגענד פון גאָווא־רא־ראַמסק, הערען דאָרט פון נעכטען אָן געמאַכט שטאַרקע אָבלאַוועס און רע־וויזיעס. אויך זענען בימכען געמאַכט געוואָרען שטאַרקע רעוויזיעס אין אַלע צונגען, וואָס קומען אָן און געהען אָב פון נאָווראַדאָמסק. ווי מען זאָגט זאָל מען האָבען אַרעסטירט 3 פערדעכטיגע פערזאָנען, וועלכע מ׳איז חושד אין אָנטײלנעהמען אין די באַנדיטען־אָנפאַ־לען פון דאַנעל׳ן מיט זײַן חברותא.

* * *

(ש) די פערגאַנגענע נאַכט איז אונטער דער פּריוואַטלעבער לאַסונג פון ראַדאָמער גובערנסקער קאַטערהער זאַסיאַרקאַ פאַר־געקומען אַגרויסע אָבלאַווע, פון דער צווײ־טער זײַט פּיליצאַ.

די אָבלאַווע האָט פערזומען אַלע ווענען און איז נעכטען אין דערפריה צוריקגעקומען קיין טולעט, וואו זי האָט זיך פערשיידט מיט דעם טולעשער טולישער. דאָס ראָזאַל טאַט פון דער אָבלאַווע און דערוואַל אונ־בעקאַנט.

ענדליך איז דער אָבלאַווע שוין בעקאַנט די פאַמיליע פון דעם צווײַטען באַנדיט, דאַנעל׳ס חבר׳טע. ער רופט זיך חאַרטאַנק, שטאַמט פון דעם זעלבען דאָרף מטאָפאָגין נסתע רעגשאָנאַ, ווי דאַנעל, און האָט ערשט נישט לאַנג אָנגעהויבען זײַן „קאַריערע״.

* * *

בײַ טאָמאַשאָוו זענען אַרעסטירט גע־וואָרען דרײַ ברידער פון דעם דערשאָסענעם באַנדיט טונאַק, און די פרוי פון דעם פערשוואונדענעם באַנדיט מאַלעצקי, וועלכע האָבען מיטגעהאָלפען און דער „אַרבייט״ פון זייער ברודער און מאַן.

אַלע פיער האָט מען נעכטען געבראַכט געפעסעלט אין קייטען אין דער פּעטראָקאָ־ווער טורמע אַרײַן.

* * *

דעם פּעטראָקאָווער גובערנאַטאָר איז צו־געשטעלט געוואָרען א ליסטע פון 82 פער־זענליכע פערזאָנען, בײַ וועלכע דער באַנ־דיט דאַנעל האָט זיך אויפגעהאַלטען. זיי וועלען אַלע אַדמיניסטראַטיוו בעשטראָפט ווערען.

* * *

און דער נאַכמיטאָגיגער מעלדעט מען ענער־גיש געזוכט דער באַנדיט דאַנעל, נאָר ער איז ווי אין וואַסער אַרײַן.

מען רעדעט, אז ער האָט זיך „אַרויסגע־געפּעקעלט״ קיין לאָדז.

* * *

אײַנציגע קאַלך־פאַהרמאַנעס, וואָס פיהרען דעם קאַלך פון טולעט קיין לאָדז, האָבען דער לאָדזער און דער טולעטער פּאָליציי געמעלדעט, אז זיי האָבען און לאָדז געזע־העט דעם באַנדיט דאַנעל. נאָר ווי מען רע־כענט איז דאָס א „שפּיצעל״ פון זײַנע מיט־העלפער, וועלכע ווילען די אויספאָרשונג אָבנעפיהרען פון וועג.

פערשוואונדען א דירעקטאָר.

די טעג איז פערשוואונדען געוואָרען דער אַדמיניסטראַציאָנס־דירעקטאָר פון א היעסיגער גרויסער פאַבריק, ה׳ וו. וועל־כער איז גוט בעקאַנט אין די היעסיגע אינטעליגענטע קרײַזען. ווי מ׳זאָגט אונז איבער, האָט דער פערשוואונדענער די־רעקטאָר פערשוועגדעט 15 טויזענד ר. פון דער פירמע, אין וועלכער ער איז געווען אָנגעשטעלט.

דאָס פערשווינדען פון דעם דירעק־טאָר האָט אין דער שטאָדט אַרויסגע־רופען א גרויסע סענסאַציע.

אַרעסטען אין האָטעלען.

(ג) אין דער נאַכט פון מאָנטאַג אויף דינסטאַג האָט פּאָליציי אין נעהמען־באַנסקען געמאַכט אָבלאַווען אין אײַניגע היעסיגע האָטעלען און אַרעסטירט העכער 30 פּראָ־סטיטוטקעס. די אַרעסטירטע האָט מען אָבגעפיהרט אין געהײמ־פּאָליציי פון וואַנען זײַ וועלען מיט׳ן עטאַפּ אָבגעשיקט ווערען אויף זייערע געבורטס־ערטער.

אַ שענדליך פערברעכען.

(ג) פאָרגעסטערן אַרום 7 א זײַגער און אָווענד איז דער וועכטער פון דער קאַלישער באַהן, אינטאַצי סמענדזעלעווסקי 36 יאָהר אַלט, צוזאַמען מיט זײַן פרוי מאַריאַנאַ, 32 יאָהר א הײַמגעגאַנגען פון דער שטאָדט אין זײַן וואוינונג בײַם קאַלישער וואָקזאַל. קומענ־דיג אויפ׳ן קאַראָלעווער שאָסע, נישט ווײַט פון דער קאַלישער באַהן, זענען אויף זיי אָנ־געפאַלען אײַניגע אונבעקאַנטע פערזאָנען, וועלכע האָבען די פרוי געוואָלט שענדען. בעת דער מאַן מיט דער פרוי האָט זיך געגעבען די שענדליכע פערברעכער אַנטקעגענגעשטעלט, האָבען זיי איהם מיט מעסערס שווער פער־וואונדעט און זענען ענטלאָפען. צום פער־וואונדעטען האָט מען אַרויסגערופען פּאַגאָ־טאָוויע, וועלכע האָט איהם און א שווערען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין שפּיטאַל פון רויטען קרײַז. די פּאָליציי, וועלכע האָט זיך כאַלד דערוואוסט וועגען דעם פאַרפאַל איז אָנגעקו־מען אויפ׳ן אָרט פון׳ם פערברעכען און אָנגע־הויבען א קרעגערישע אויספאָרשונג צו ערע־סטירען די פערברעכער האָט זיך אָבער נאָך נישט אײַנגעגעבען.

זעלבסטמאָרד.

פאָרגעסטערן אַרום 1 א זײַגער בײַטאָג האָט מיט׳ן ציעל צו בעגעהן א זעלבסטמאָרד, אויף יולויוס גאַס 6 זיך פערסמ׳ט מיט קאַרבאָל דער 19־יעהריגער מעלער בראָניסלאַוו ראַט־שינסקי. דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר פון פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף און אין א האָפנונגסלאָזען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין שפּיטאַל פון רויטען קרײַז.

דערהרגעט דורך דער באַהן.

(ג) פאָרגעסטערן אַרום 5 א זײַגער, בעת דער צוג, וואָס ס׳איז געפאָהרען פון קאַלושקי קיין לאָדז איז דורכגעפאָהרען די סטאַציע פון דער ווינער־וואַרשויער זשעלעזניק, איז ער גע־פאָהרען אויף א פויערישען־וואָגען, וועלכער איז אַריבערגעפאָהרען די רעלסען דורכ׳ן אָפענעם שלאַגבוים. דער צוג איז מיט א גאַ־וואַלדיגער קראַפט אַרויפגעפאָהרען אויף דעם וואָגען, איהם און די פערד א שרעקליכען שלײַדער געטהאָן, אזוי אז דער וואָגען איז צובראָכען געוואָרען און דער פויער מיט די פערד זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. דער פערוואונדעטער פויער, וועלכען מען האָט אָבגעפיהרט אין קאַלושקער שפּיטאַל איז אויפ׳ן וועג צום שפּיטאַל געשטאָרבען.

רעדאַקטאָר: י. אונגער.

אַרויסגעבערס: (ע. האַמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טעאַטער ריזשׂ. י. זאַנדבערג.

א זעלטענער גאַסט אויס אַמעריקאַ!

מאָרגען פרײַטאַג־צונאַכטס ערשטער גאַסטראָל פונם בעריהמטען דראַמאַטישען שוישפּיעלער דעם גרויסען קעסטלער אַמעריקאַנער סטאַר

מר. עליאַס ראָטשטיין

ס׳ווערט מיט אַנטייל פון דער בעריהמטער דראַמאַטישער שוישפּיעלערין

~ מיסס פעני בלומענטהאַל ~

און די בעסטע קרעפטע פון אונזער אַנסאַמבעל אויפגעפיהרט צום ערשטען מאָל דאָס הויפּט־אינטערעסאַנטע שפּאַנענדע לעבענס־בילד פון ס. ריכטער

צו שפּעט

הויפּטראָלען: מעבעל קלאַרענס—מר עליאַס ראָטשטיין

אין וועלכער דער קינסטלער האָט דעם לעצטען סעזאָן אין אַמעריקאַ און פּאַריזער מאַנעטע אין לאָנדאָנער פּאַוויליאָן־טעאַטער געשפּיעלט 8 רײַזען־פּוראָר, אייגע מעבעל קלאַרענס חית־מיסס פעני בלומענטהאַל. אויספיהרליכעס מאָרגען אין „לאָדזשער טאַגעבלאַט״.

איבערמאָרגען שבת צוויי פאָרשטעלונגען:

1) נאָכמיטאָג 3 א זײַגער בײַ זעהר מעסיגע פּרײַזען פון 20 ביז 95 קאָפּ.

2) אָבענדס האַלב 9 פיר געוועהנליכע פּרײַזען, צווייטער און דריטער גאַסטראָל פונ׳ם גרויסען אַמעריקאַנער סטאַר מר. עליאַס ראָטשטיין געשפּיעלט ווערט צום צווײַטען און דריטען

צו שפּעט — מען מאַל ד. שפּאַנענדע לעבענסבילד

בילעטען אויף די אַלע דרײַ גאַסטראָלען בעקומט מען הײַנט אין דער קאַסע.

אַנאַנס! צוליעב פּראָבען ווערט הײַנט דאָקטאָרשאַ נישט געשפּיעלט.

סקאלא-טעאטער

דירעקציאן יוליוס אדלער און ה. סיראצקי.
ציעגעלשטר. 18, טעלעפאן 15-04.

היינט דאנערשטאג וועט געשפילט ווערען צום צווייטען מאל פון פערייאן „אחיעזר" „סאפא" (רעזשיסירט דורך יוליוס אדלער). מיט אנטייל פר. עמיליע אדלער גארדינ'ס בעוואוסטע פיעסע

אנאנס!

נאך די פילע ביטעס און בריעף וואס מיר האבען בעקומען פון פובליקום צו שטעלען נאך אמאל די סענסאציאנעלע פיעסע „געלד ליעבע און שאנדע" מאכען מיר בעקאנט די פערעהרטע פובליקום אז פרייטאג, שבת ביימא: און שבת אוונד שפיעלען מיר „געלד ליעבע און שאנדע"

מיר דארפען די פיעסע „געלד ליעבע און שאנדע" נישט רעקלאמירען. די טויזענדער מענשען וועלכע האבען חול המועד בעזוכט „סקאלא טעאטער" און געזעהען די שעהנע פיעסע „געלד ליעבע און שאנדע" האבען געוויס איבערגעגעבען זייערע פריינדע דעם איינדרוק, וועלכע „געלד ליעבע און שאנדע" האט אויף זיי געמאכט. „געלד ליעבע און שאנדע" געהט שוין אין ווארשא 2 וואכען ביי פולע הייזער, אהן אויפהער און דאס איז די בעסטע גאראנטיע. אז יעדער לאדזער טעאטער-בעזוכער דארף ביי אונז זעהן „געלד ליעבע און שאנדע". די הויפט-ראלע „סאניע" שפיעלט די אלבעליעבטע—פר. גאלדשטיין, די קונסט-ראלע „אלבערט" שפיעלט ה' סיראצקי, אויך בעטהייליגען זיך אין דער פיעסע די ב־קאנטע ווארשעווער ארטיסטען: פרוי אייזענבער, שושנה, ה' נאטפריער, גערשאנאוויטש, טיטעלמאן, אייזענבער און אנדערע.

בעמערקונג: די יעניגע וועלכע האבען שוין „געלד ליעבע און שאנדע" ביי אונז געזעהן, מעגען קומען נאך אמאל, ווייל דורך די 2 וואכען וואס „געלד ליעבע און שאנדע" איז געשפיעלט געווארען אין ווארשא האט זי זיך ביי אונז אזוי איינגעשפיעלט, אז זי איז נישט צו דערקענען. בילעטען זענען שוין צו בעקומען אין דער קאסע.

לאדז

האט זיך לויט דער לעצטער סטאטיסטיק אזוי פערגרעסערט, אז עס צעהלט שוין איצט העכער פינפהונדערט פופציג טויזענד איינוואהנער, דאס איז די איינציגסטע שטאדט אין גאנץ רוסלאנד, וועלכע וואקסט אזוי אויסערגעוועהנליך גיך. זעלבסטפערשטענדליך, אז ביי אזא גוואלדיגע ענטוויקלונג פון א שטאדט, וואקסען אויך ממילא אויף פון טאג צו טאג אלץ נייע עשירים און מיליאנערען. דאס חאראקטעריסטישע דאביי איז אבער אויך דאס, וואס גראד ווי פון איין זייט וואקסען אויף נבירים, פאלען חידער פון דער אנדערער זייט זעהר אפט גוט שטעהענדע פירמען און די אינהאבער ווערען פון מינוט צו מינוט אלס מעהר און מעהר נעקחעהלם. דאס איז דער בעסטער בעווייז, אז צו פערשטעהען ניט ווי זייער געשעפט צו פיהרען, דען דער געניטעטער קויפמאן שטעהט אייביג אויף דער וואך און זעהט כסדר נור מיטלען ווי אזוי זיין געשעפט בעססער צו מאכען, וועלכע שמועסט נאך ביי סעזאן-ציים, רוהט ער דאך נעוויס ניט—ער רעקלאמירט דאן אזוי זיין געשעפט, אז ווילענדיג נישט ווילענדיג מוז זיך יעדער מענש דערמאנען, אז עס

איז

איהם נויטיג דער אדער יענער געגענשטאנד. אט האפט למשל אן דעם איצטיגען זומער-סעזאן: וויפיעל מענשען נויטיגען זיך יעצט צום זומער אין נייע זאכען אדער ארטיקלען! דוכט זיך אז כמעט יעדער. און דאך זעהט מען אין מאנכע געשעפטען כמעט קיין קונה נים אריינשמעקען. וואס איז די סיבה! דער ענטפער איז גאר א פשוטער: ווייל אין אזא שטאדט וועלכע וואקסט אזוי אינגאטירליך, און אין וועלכער עס וואנדערן איין טאג טעגליך אלס מעהר נייע איינוואוינער, מוז מען נוט פערשטעהן ווי א געשעפט צו פיהרען — מען מוז עס קענען בעקאנט מאכען. און בעקאנט מאכען, קען מען נור א געשעפט דורך א גוטע אנאנסע אין א פערשפרייטער צייטונג. דאס „לאדזער טאגעבלאט" וועלכעס איז די עלטסטע און פערשפרייטעסטע פראווינץ-צייטונג, וועלכע געפינט זיך כמעט אין יעדער יודישער שטוב, איז זיכער דער בעסטער פערמיטלער צווישען דעם געשעפט און דעם קונדע, און אין אזא גוואלדיג פערברייטעטער צייטונג, האט זיכער א אנאנסע ערפאלג ווי אין די גרעסטע בלעטער פון

אמעריקא.

1 פאבריקסלאקאל

8 וועלער 16×80 עקסטרא הויף, נעאייגנעט פיר שפינערייע, וועבערייע און דעסגלייכען, פון יולי אב צו פערפאכטען אויף פאנסקא 50. צו ערפאהרען: דלוגא 79, פאפיער-פאבריק.
522 3 2

אדוואקאט נ. וויינבערג

77 דלוגא 77
שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10 אבענד. 5006
א. א. אויך מיליטערזאכען און אלער ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען.

3 1 576

וויכטיג פיר
שטרומפפאבריקען!

ספעציאל-שטרומפפראהמאשינען, (נישט צו פערוועקסלען מיט טריקאטאושענראהמאשינע, וועלכע לאזט זיך אויך צו שטרימפע פערווענדען), ווינד פון איינער גוטער איינגעארבייטער פירמא צו ניעדעריגסטע פרייזען צו בעציהען דורך
Johann Rösler, Lodz, Wolczanska 109

אין מיינעם בעוואוסטען קנאבען חדר, וואס איז אויף אלעקסאנדריסקא (מרדכי נבאי'ס נאס) ווירד געלערנט חומש רש"י נ"ך העברעאיש גמרא קריאת התורה, אויך לערן איך שרייבען גרינדליך מיט די בעסטע לעהרע. די רוסישע שפראכע ערטהיילט דער קאזיאנער לעהרער ה' מעלצערזאהן אוים די קאזיאנע שולע. האפפע יעדען צופריעדען צו שטעלען. ביטע זיך צו איבערצייגען, מרדכי נבאי'ס נאס № 12 אין טויער פראנט.
אכטונגספאלל משה פרעצעל (הנקרא משה לעהרער).
3 1

גוט לאנד אויף זומערוואוינונג

2 צוואמענליגענדע שעהנע רונאווע פראנט-פלעצער, יעדער צו 66 אויף 68 איילען מיט א גרויסען אלטען שאטען-געבענדען ביירן-בוים, אין זעהר געזונדער און שעהנער זאמערוואהנונג-געגענד געטהיילט אדער צוזאמען פריזווערט צו פערקויפען. צו ערפראגען היינט אין רעדאקציע פון 5 ביז 6 נאכמיטאג.

אנאנסען

פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט" נעהמט אן
אין ברזשעזין
אונזער פערטרעטער ה' א. שאפמאן.

בערלין
אריענט האטעל
שיפבויערדאם 6 אם באהנהאף
פרידריכשטראססע
ערשטקלאסיגעס רעסטאראן
כשר
5445

א יונגעל צו צייטונגען מיט עסען און שלאפען ווערט געזוכט, ביי ליכטענשטיין, רזשגאווסקא 6.

א ווטע אקריטשע - נעזעלען ווערען געברויכט וואכאדניא 39 ביי ר. צימערמאן.
578

האמבורג-אמעריקא-ליניע
נארד-דייטשע ללאיד

בעקוועמע, זיכערע אונד שנעלע פערזאנען-בעפערדערונג נאך אלען איבערזעאישען פלעצער דירעקט אהן א פערעסאדקע איבער ברעמען, האמבורג, ראטערדאם און אנטווערפען

מען זאל זיך ווענדען מיט פאללען פערטרויען אן די נעכסטע קאנטראל-סטאציאן, וועלכע ערטיילט יעדע געוויגשטע אויסקינפט אונד פערקויפט בילעטען צו אריגינאל-פרייזען דער דאמפפשיפגעזעלשאפטען.

יעדער, וועלכער ווענדט זיך איינער קאנטראל-סטאציאן אנפערטרויען געניסט פאלקאמענעם פערזענליכען שוץ אונד איז זיכער ביי ערפילונג דער לאנדעס-בעדינגונגען אין איבערזעאישען האפען, אז ער וועט זיין ציעל ערייכען, מיט דען לאנדעס-בעדינגונגען מאכט יעדע קאנטראל-סטאציאן יעדען בעקאנט.

די קאנטראל-סטאציאנען בעפינדען זיך:

אין באיארען ביי מעסל פארשטעהער הערר אבעלמאן	
„ מילויט	פרימש
„ איידקונען	בוועז
„ פראסטקען	בארען פאן קייזערלינג
„ אילאנרא	וואזניאנסקי
„ מהארען-מאקקער	פויל וועלטמאן
„ פאזען	ארטור עלונער
„ אסטראווא	הענגער

974 68

דאמפפטאלגשמעלצע

איינגעריכטעט מיט דען מאדערנסטען מאשינען און אפאראטען איזט צו פערפאכטען. נעהערעס ביי י. וואלף, לאדז-באלוטי, ניעצאלא שטר. 12 №, פינף מינוטען פון דער לאדזער טראמוויי-האלטעשטעלע, טעלעפאן 31-92.
דארמוועלבסט איזט איין פאבריקס-זאל 28 × 18 עלען גרויס (אויבערליכט) קראפט און טראנסמיסיאן געאייגנעט פיר וועבערייע, שטרומפפוערקערייע, צווענטעל שפוהלעריי-פאבריקאציאן.
482 3 2

Шлойме Ицковъ Эрдинасть
потерялъ свой паспортъ, выдан. гм. Злочевъ. Сѣрадзскаго уѣзда, Калишск. губ. Отдать въ полицію.
558 2 1

Раце Якубовичъ
потеряла свой паспортъ, выдан. магистратомъ гор. Лодзи. Отдать въ полицію. 587 3 2

פערשיעדענע
וואהנונגען

בעשטעהענד אוים קאוואליער-צימער, איין צימער, 3 צימער עם קיכע, 2 צימער עם קיכע, 1 צימער עם קיכע, מיט קלאזעט, עלעקטרישעס ליכט, רעמיזען, פפערדעשטאלען זענען פון 1-טען יולי צו פערמיעטען, ווידזעווסקא 32.
552 3 1

Abzugeben in Pabianice eine
Bierniederlage
mit eingeführter Kundschaft. Näheres Brauerei „THOMAS".
480 3 3

א יונגערמאן
(קריסט)

וועלכער האט 2 יאהר אין א וועבעריי-פאבריקס-קאנטאר געארבייט, זוכט שטעלונג אלס חערענשויער, גארן-אויסגעבער, עקספעדיענט אדער ד. גל. קען אויך א ביסעל יודיש לעזען און שרייבען. אפערטען אבצוגעבען אונטער „K. H. 17" אין „לאדזער טאגעבלאט".
551

VERLOREN Bankquittung № 6891 der Cr. Ges. für Kauf. & Ind. Petrikauer 17 über Wechsel auf Summa Rbl. 115.74 per 20/4. Abzugeben bei Breitstein, Petrikauer Str. 19. 560 3 1

Лейбушъ Гринграсъ
потерялъ свой паспортъ, выдан. магистр. гор. Сташева, Рад. губ. Отдать въ полицію. 554 1

א איינגעפיהרטע בעקעריי מיט קונדשאפט איז פון יעצט אדער פון יולי איבערצוגעבען, פ־אנציסקאנער 38.
557 1

2 2 — מעדלעך — 498
צו מאנדיים ארבייט צו קינדער-קליידלעך ווערען געזוכט, נאוואמיעסקא 28, שפייזער

— מיטען-מאכערם —
ווערען געברויכט פעטריקויער 284 ביי ז. מילשטיין.
556

זומערוואהנונג איינאווליץ ביי טאמאשאוו

איך מאכע בעקאנט דעם געעהרטען פובליקום, דאס איך האבע ערעפענט א יודישע פענסיאנאט אויף דעם פראכטפאלען זומערוואהנונג איינאווליץ. שמרענג כשר מיט דעם נרעסטען קאמפארט און רעעלסטע בעהאנדלונג. צו ערפאהרען ביי ג. לאנדוי, לאדז, פעטריקויער 20 №
מיט אכטונג ש. לאנדוי.
3 1 571

הועד מנהלי ישיבה „מחזיקי הדת" דפה

מודיעים בזה שהאסיפה השנתית הכללית התקבל אי"ה על יום א' תזמ"צ 13/26 אפריל בערב שעה 8, בבית הועד סאלנא 7.

סדר היום: א) פתיחת האסיפה, ובחירת יושב ראש האסיפה וסגניו.
ב) קריאת חשבון של ההכנסה וההוצאה משנה העברה.
ג) סכום וסדר ההוצאה של שנת הבע"ל בעה יהי'.
ד) הצעת הועד והחבירים דאגודתני.
ה) בחירת הועד ורואי חשבון על להבא.

אם לזמן המוגבל הנ"ל לא יתאספו די המבואר בסעיף ל"ד מחוקי תקנותני יהי' האסיפה השני' ביום א' אמור 10 מאי (27 אפריל) ש"ו שעה 8. 511 21

גם מודיעים אנו בזה שרק עד יום ג' שבוע זו יש פנויי לתלמידי ישיבתנו מזמן העבר לרשום על קיץ הבע"ל לא יאוחר. הועד.

Für Fabrikanten & Gross-Kapitalisten.

Aelterer, erfahrener, deutscher Kaufmann in Deutschland ansässig, der die russischen Verhältnisse gut kennt & der sehr gute Beziehungen zur sämmtlichen Textil-Industrie in Deutschland hat, kann jeden Artikel der Textilbranche durch Beteiligung von deutschen Fabriken an russische, grosse Etablissements, oder neue Gründungen herbeiführen. Gefl. Offerten von nur seriösen Selbstreflectanten erbeten unter Chiffre B. V. 405. an die Expedition des Blattes. 5490

Частное мужск. училище
Петроковская 31
— די יודישע פריוואט —
קנאבען-שולע
31 פעטריקויער 31
גיסט אן שילער טעגליך. 5289

אין דער פריוואט
קנאבען-שולע
(Частное мужское училище)
פון **יצחק גאלדבערג**
59 צעגעלניאנא 59
ווערען אנמעלדונגען פון נייע שילער אנגענומען טעגליך פון 9 ביז 11 אוהר פארמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אבענדס אין דער קאנצעלאריע פון דער שולע. 478

איין ערשטקלאסיגער

חערען צושניידער, האט פראקטעציערט א לענגערע צייט אין אויסלאנד, זוכט שטעלונג, אפערטען אין אדמי. ד. בל. סוב „L. Ch.". 477

קליידערשאנק

גרויס, און 2 נאכטטישע צו פערקויפען, קאנסטאנטינער 12, 2-טער שטאק רעכטס.
3 2 541

3 צימער עם קיכע

מיט בעקוועמליכקייטען צו פערמיעטען פון 1-טען יולי אויך קלענערע וואהנונגען. קאנסטאנטינער 36.
553 1

מיידלעך צו וועש-נייען ווערען געזוכט ביי י. מ. ווארשאווסקי, גלובנא 42. 565

מעבעל

צוליעב אבריזע פערקויף איך מיין מעבעל איינלאן-שראנקע, בעטען מיט מאטראצען, אויסריק-טיש מיט שטוהלען, לעדער-אטאמאנע, בעלגישע שפיגעל, הענגעל-לאמפע, וואש-טיש מיט מארמאר. שרעדניא 52 וו. 6.

א גוט איינגעפיהרט נאפט-געשעפט איזט איבערצוגעבען. צו ערפאהרען זאכאדניא 28 אין נאפט-סקלאד.
3 2 485

СТУДЕНТЪ университета (зол. медаль) готовитъ и репетируетъ по всѣмъ предметамъ за всѣ классы средне-учебныхъ заведеній. Спец. латинскій, русскій яз. и математика. Адр.: Всходняя 17 кв. д-ра Вольфсона. Спросить студента. Видѣть до 2 часа дня
5487 3 3

נאוואמיעסקא 6

צו פערמיעטען פערשיעדענע געשעפטס-לאקאלען ווי אויך וואהן-לאקאלען מיט בעקוועמליכקייטען. צו ערפאהרען ביי משה פרענקעל, נאוואמיעסקא 21.
517

לערניונגלעך 501

ווערען געזוכט צום טאמבאריערען, געגען באלדיגע צאהלונג ווי אויך טאמבאריערע צו ארבייט, אין דער טאמבאריר-פאבריק פון ר. האפמאן, אלעקסאנדראווסקא 66.

מעדלעך

צום שטיקען און לערן-מעדלעך, ווי אויך נעהערינס צו ווייסע וועש ווערען געברויכט ביי קאפלאן פולנאצנא 14 וו. 78.
538 2 2

צו פערמיעטען

פער זאפארט 2 צימער עם קיכע מיט בעקוועמליכקייטען ווי אויך א ענצעל-צימער דארטזעלבסט זענען פון 1-טען יולי פערשיעדענע וואהנונגען מיט בעקוועמליכקייט און עלעקטרישע בעלייכטונג. צו ערפאהרען שקאלנא 28 № ביים פערוואלטער.
574 3 1

ערשטע ראנגע שניידער-געזעלען ווירד געזוכט ביי גאלדבערג, דלוגא 5.
568 1

אבסאלווענט דער פאלג. האנדעלס-שולע ערטיילט אונטערריכט אין אלען געגענשטענדען אויך העברעאיש עוועגט. קאנדיציאן זיך צו ווענדען קאנסטאנטינער שטר. 75, ח. 9.
561 5 1

Абушъ Рафаловичъ
Солярж
потерялъ свой паспортъ, выдан. посадъ Ошекъ, Радомской губ. Отдать въ полицію. 565

קארעספאנדענט

אין פיער שפראכען: רוסיש, דייטש, ענגליש און העברעאיש זוכט א פאסטענדע שטעלע. אפפערטען אבצוגעבען אין אדמ. ד. בל. אונטער „N. G."
568 3 1

Алтеръ Бенъ-Ціонъ Мордковъ Давидовъ Краускопфъ
потерялъ свой паспортъ, выдан. гмин. Роспже Петроковск. уѣзда и губернія. Отдать въ полицію.
338 3 3

Okazyjne kupno.

W Rudzie Pabianickiej jest do sprzedania kilka placy po 4000 □ łokci, każdy po rub: 500,—od tramwaju 10 minut, — okolica piękna. Ziemia na prawach SZLACHECKICH. Wiadomość: Orla 3, m. 1 od 8-ej wieczorem, w święta do 12 rano.
3 1 569

ארבייטער צו טיטען

פאנטאזי-ארבייט, ווי אויך מעדלעך צו שעכטעל - ארבייט קענען זיך מעלדען אין טיטען-פאבריק אויף ווידזעווסקא 46.
3 1 573

2 וועבער-געזעלען

אויף 8/4 באקלע טיכער ביי פאבריקאנט דאס גאנצע יאהר צו ארבייטען מיט גוטע פערדיענסטע. ביי א. ביאלעק, אלעקסאנדריסקא 24.
21 579

ערשטקלאסיגע

שניידער-געזעלען ווערען געזוכט אין ברזעזין ביי בלאנקעט.
575

לערן-מעדלעך

צו קראגען וועש ווי אויך נייערינס און שיקווערינס ווערען געזוכט חסלאדניא 57 ביי ה. פאדסדעלסקי.
574

קארד-וועבער

געהטיג, פיר שעהנערישע שטוהלע, קאנסטאנטינער 98 №. ערפראגען ביים פארטיער.
581

אקריטשע-געזעלען

ווערען געברויכט ביי גראסמאן אויף צעגעלניאנא 46.
582

א רבייטסגעהינער יונגערמאן מיט א איינינע הונדערט רובל קייציאן 19 יאהר אלט זוכט א שטעל אין איין געשעפט ביי וואס עס איז. אפערטען אין רעדאקציע פיר I. Z.

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6.
טעל. 84-76
געוו. אסיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציעלען שטאדט שפיטעלע.
ספעציאל-ארצט פיר סיפיליס הויט וועגעריש קראנקהייטען אונד מענערשוואכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך חאטא 606— 914 היילונג מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזאנדערע װארטע-צימער.
1468

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארדינ. אים אמבולאט. פון רויטען-קרייץ
12 זאוואדזקא 12
הויט געשלעכטס אונד הערניע'ס קראנקהייטען. (בעהאנדלונג מיט עהרליך-האטא 606—914) ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערונג לעקטריגער האר. פלעקען א. ז. וו. 12—2½, 5—8 זאנטאגס 11—4

דר. ל. פריבולסקי

פאלודניאווא 2. טעל. 13-59.
ספעציאל-ארצט פיר הויט, וועגערישע אונד האאר-קראנקהייטען עם מענער-שוואכע, אויף קאסמעטישע פלעקע. בעהאנדלונג פון סיפיליס נאך עהרליך חאטא 606 914 אהנע בערופס שטערונג. היילונג מיט עלעקטריציטעט אונד ווייבראציאנס-מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאמען 5—6 בעזונדערע ווארטע-צימער.

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט
דר. לעווקאוויטש

הויט וועגערישע בלוט-לערען אונד מענער שוואכע. ביי סיפיליס
606—914
טריפער: היילונג אהן שפריצען ע'איינינג דורך א נייע מעטאדע) קאנסטאנטינער שטר. 12 נעבען וועלינג בעססער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 8—5 נאכט. דאמען פון 5—6.

אין די פאפיער-געשעפטען!

יעדעס פאפיער-געשעפט, וואס האט נעטהיג שולהעפטען, ברוליאנס, סעראט עיביכער זעמטליכע געשעפטס- און פאבריקסביכער, זאווי זעמטליכע סארטען הייסע פאפירען, פון די בעסטע קוואליטעטען, פון די פעראייניגטע פינלענדישע פאפיער-פאבריקען

אקציענגעזעלשאפט

„KYMMENE" „קימענע"

ווי אויך זיידענפאפיער, נאטור- און אלע סארטען דרוקפאפירען פיר זעמטליכע הרוקעריען, בוכבינדער און שאכטעלמאכער, זאל זיך ווענדען אין פאפיער-לאגער

פעטריקויער 42 **„MERKURY"** פעטריקויער 42

ספעציעלע מאדערנע שולהעפטען-פאבריק און ליניר-אנשטאלט, ווי יעדער קונדע קאן מיט ספעציעלע ליניטורען זאפארט בעדינט ווערען.

ווארשויער צירק A. Ciniselli אויפ'ן טארגאווי רינעק.

היינט דאנערשטאג האלב 9 א זייגער אין אוונד וועט געגעבען ווערען א

דעביוטם- עט ספארט-אוונד

צום 1 מאל נייעסטע דרעסורען. 1) באקסענדע פערד, 2) 6 שעהנע ווייסע פערד, 3) פארום דער ענגלישער וואלבלוטס פערד, צום 1 מאל די וואקחאנטין, גרויסע אויסשטעלונגס באלעט. צום 1 מאל די בילדשעהנע טילי אונד דאלי, טאננא זשאנגלירערינען. צום 1 מאל רוימישע שפיעלע, וויקטאריא, זשאבע, ווי אויך לייבען, עלעפאנטען זשעבערעס אונד אלע רעפערטואר אטראקציאנען.

קויפט קיין מעבעל

פריהער, ביז איהר וועט נישט בעזיכטיגען מיין גרויסען לאגער, וועלכער איז אייביג פערזעהען מיט די שעהנסטע, געשמאקפאלסטע און מאדערנסטע מעבעל פון בעסטען טרוקענסטען און געלאגערטען האלץ. רעעלסטע בעהאנדלונג. ביליגסטע פרייזע.

מ. טערקעלטויב, № 5 זאוואדזקא

הערען-מאגאזין-שניידער-געזעלען

ערשטען ראנגעם, אויך נעהערס אין לעהריונגע ווערדען געזוכט ביי ע. פינוואקס זאכאדניא 31.
521 2 2

דאקטאר עליאסאן

7 פאלודניאווא 7
ספעציאליסט פיר אינערליכע קראנקהייטען און פיר פרויען-קראנקהייטען (געבורטס-הילפע) איזט פאם אויסלאנדע צוריקגעקומען און עמפפענגט פון 9—11 פריה און פון 4—6 נאכמיטאג.
566 10 1

זומערוואהנונגען

זענען איינינע צו פערמיעטען, אין „Leśniczówka"
ביי אנדרושעוו, 10—15 מינוט שפאציר פון דער באהן. זאנדיגער טראקענער באדען, גרויסער 7 מארגען פארק, אלע פראדוקטען אויף דער שטעלע.
559 3 1

טויסער אונד דעקער, ווי אויך ש זיימערס ווערען געזוכט אין דער מעכאנישע שטרימפף-פאבריק. דרעוונאווסקא 42 ביי ליטראווסקי.

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.
Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскій, А. Токенбаумъ